

شهادت مولی‌الموحدين
اميرالمؤمنين
حضرت امام علی (ع)
تسلیت باد

فوجوزه

امام خامنه‌ای در پی تعطیلی مراکز دینی و مذهبی تصریح کردند

تابع نظر کارشناسی ام

اما بررسی را باید

به کسانی سپرد که حقیقت

و ضرورت دعا را درک می‌کنند

بنده هیچ پیشنهادی در این باره ارائه نمی‌کنم

و تابع نظر و تشخیص کارشناسی

ستاد ملی مبارزه با کرونا هستم؛

اما باید توجه داشت که عبادات و توسل

به خصوص در ماه رمضان و شب‌های قدر جزو نیازهای اساسی

و حتمی مردم است و مردم در قضایای مهم نیز بیشتر

به ارتباط با پروردگار نیاز دارند البته معتقدم

اگر قواعد سخت‌گیرانه‌ای هم در این زمینه وضع شود

مردم مؤمن و مسجدی حتماً بیشتر از دیگران

به آن عمل می‌کنند.

شیفتگی آیت‌الله امینی
به علامه طباطبایی

● شیفتگی آیت‌الله امینی (ع) به علامه طباطبایی (ع) به حدی بود که از ابتدا تا انتها هیچ‌گاه محفل علمی و اخلاقی ایشان را رها نکرد.

۷

آیت‌الله علی‌دوست تبیین کرد
بایسته‌شناسی
خرافه‌زدایی از دین

● آقای سروش! خرافه، خرافه است. از هر کس به هر قصد که باشد!

ما می‌خواهیم نقد رفتار و گفتار را مطلق نظر قرار دهیم نه فرد را. چنان‌که از آن طرف هم در موضع توجیه ننشسته‌ایم.

۹

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران تأکید کرد
استاید با ایجاد انگیزه
به رفع دغدغه‌های طلاب خواهر
کمک کنند

● انگیزه بخشی مداوم و مستمر استاید به طلاب، موجب می‌شود که خواهران طلبه بتوانند این دوره‌های سخت را بگذرانند.

۳

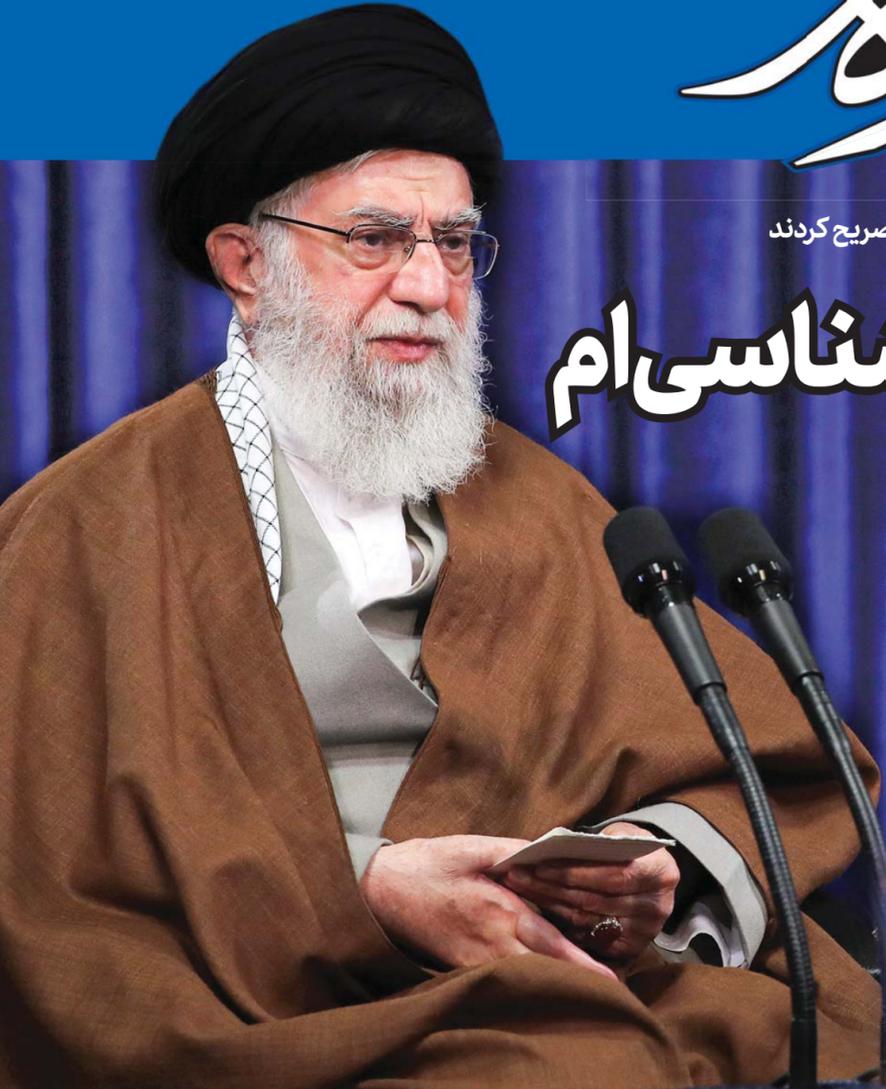
حجت‌الاسلام والمسلمین مبلغی تبیین کرد |

تقشه راه توسعه علوم اسلامی
با نگاه به بلاهای انسانی و پیامدهای آن

۶

آشنایی با برنامه‌های اداره کل معیشت
و توانمندسازی مرکز خدمات برای خانواده طلاب

۸

آیت‌الله اعرافی در همایش تجلیل از بانوان خیر

بانوان سیره علمی و عملی

حضرت خدیجه (ع) را الگو قرار دهند

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، در همایش تجلیل از بانوان خیر که در سالن کرامت استانداری قم برگزار شد، اظهار کرد: عصر جاهلیت قبل از رسول خدا (ص)؛ یعنی به انحراف کشیده شدن تمام ارزش‌های الهی و انسانی، در این عصر معدود افرادی داریم که به نام حنفا شناخته می‌شدند و در گرداب این آلودگی‌ها غرق نشدند و از میان آن‌ها، معدودی رسالت را حس می‌کردند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: حضرت خدیجه (ع) از آن‌هایی بود که در مقابل امواج آلودگی‌ها ایستاد. چنین انسانی باید لایه‌های عمیق معرفتی داشته باشد.

آیت‌الله اعرافی ادامه داد: این همان معرفت عمیق و تحلیل ناب است که دستمایه‌ای از عالم غیب و ملکوت نیاز دارد تا ارزش نسیمی جدید از عالم ملکوت و عالم ملک را احساس کند. حضرت خدیجه (ع) در چنان جایگاه معرفتی والاّی بود که هیچ‌کس دیگری در این جایگاه قرار نداشت. دقت کنید این توان، در عمق جاهلیت کشته‌ای است که شرح آن در تاریخ آمده است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با بیان این‌که خدیجه (ع) حلقه گذر از این جاهلیت به تمدن نوین است، خاطر نشان کرد: خدیجه (ع) عنصری منفعل نیست؛ بلکه عنصری فعال است برای عبور از ظلمت به نور و آلودگی‌ها به پاکی‌ها؛ ایشان یک حلقه وصل است. امام جمعه قم گفت: حضرت خدیجه (ع) الگوی نوین، متفاوت و آرمانی از زن و خانواده بود. خانه‌ای که در شاخص‌های متعارف آن دوره هضم نشده است. خانه‌ای که شاخص‌های جدید الهی در آن بنیان نهاده می‌شود. دارایی و حکمت، معرفت، جهاد و مقاومت الگوهایی است که در این بانوی مکرّم اسلام، تجلی یافته که بسیار مهم است. آیت‌الله اعرافی ادامه داد: داشتن مال خیلی کمال نیست؛ اما همراه شدن مال با دانش، معرفت، مقاومت و جهاد کم است. خدیجه کبری (ع) در سخت‌ترین شرایط بین همه این ارزش‌ها جمع کرد. طبیعت ثروت، تن‌آسایی و دور شدن از معرفت‌های آسمانی است. این متضادها در این زن جمع شد و جمع این ویژگی‌های نامتجانس از ثروت، جایگاه و موقعیت، با شجاعت، بصیرت و حکمت جمع سختی است که در شخصیت این بانوی بزرگ تجلی یافته است.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان داشت: اگر به روزهای حساس و سرنوشت‌ساز انقلاب و پس از انقلاب نگاهی داشته باشید، خواهیم دید که همیشه مردم بصیر و آگاه ایران اسلامی به‌ویژه شهر مقدس قم، در صحنه حاضر بودند و افتخار آفریدند.

وی در پایان گفت: باید از مردم و خیرین قم که واقعاً افتخار آفریدند، تشکر کرد؛ جذب کمک‌های مردمی از اقدامات شایسته‌ای است که لازم است، هم‌چنان ادامه داشته باشد و در این روزهای همدلی باید با انسجام بیشتری جامعه خیران مدد رسان قشر ضعیف باشند.

بسیار نامطلوبی پدید آمد. پس از عبودالله، نوبت فرماندهی به قیس بن سعد بن عبادہ انصاری رسید؛ ولی وسوسه‌های معاویه در خصوص قیس کارساز نشد؛ اما لشکریان معاویه و منافقان با شایعه کشته شدن او، روحیه سپاهیان امام حسن (ع) را تضعیف کردند.

در تاریخ است زمانی که حضرت آماده نبرد با معاویه می‌شوند، همان افراد به حضرت حمله می‌کنند و پای حضرت را مجروح می‌کنند.

حضرت امام حسن (ع) که برای جمع‌آوری سپاه به مدائن رفته بود، نه‌تنها موفق به انجام این کار نشد؛ بلکه عده‌ای از سپاهیان بر او شوریدند، به خیمه‌اش ریختند و به غارت پرداختند. آنان حتی سجاده زیر پای حضرت (ع) را ربودند و عبدالرحمن زدی، زدی آن حضرت (ع) را از دوشش کشید؛ لذا امام حسن (ع) بدون این‌که ردایی بر تن داشته باشد، سوار اسب شد و به طرف ساباط به راه افتاد. همین که به‌جای تاریکی (مظلم ساباط) رسید، نگاه یکی از خوارج تروویست به‌نام جراح بن سنان پیش آمد و لگام اسب حضرت (ع) را گرفت و گفت: «حسن! تونیز همانند پدرت کافر شدی!» و خنجر می‌مسموم به ران مبارک حضرت (ع) زد که تا استخوان شکافته و جراحی سخت در ران ایشان پدید آمد و این ضربت، به‌طوری سهمگین بود که آن حضرت (ع) بسیار زنجور و بیمار گشت.

امام (ع) می‌فرمایند: «کما عاب العالم السفینه لنبقی لأصحابها، و کذلک نفسی و آنتم لنبقی بینهم» هم‌چنان‌که آن فرزانه [خضر] کشتی را سوراخ کرد تا برای صاحبانش باقی بماند، این چنین است حکایت من و شما تا در میان آن‌ها باقی بمانیم.

من اگر تن به صلح دادم، به‌خاطر این است که اسلام باقی بماند و از اسلام بهره‌مند شوید. بنای امام (ع) بر صلح با استکبار نیست؛ اما زمانی که حضرت یاورانی پیدا نمی‌کنند، برای حفظ اسلام تن به صلح می‌دهد؛ اما معاویه تحمل این صلح را نیز ندارد و جعد و موظف می‌کند تا این امام و این یادگار نبی مکرّم اسلام (ص) را به زهر جفا به شهادت برسانند و این‌ها همه عبرت‌هایی است که باید از تاریخ اسلام بگیریم.

پی‌نوشت‌ها

۱. ابن‌شعبه حرانی، حسن بن علی (ع)، تحف العقول عن آل‌الرسول (ع)، محقق و مصحح، غفاری، علی‌اکبر، ص ۳۰۸، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، ۱۴۰۴ ق.

تأملی در رویکرد سیاسی امام حسن مجتبی (ع)

بیانی از حجت‌الاسلام والمسلمین احمد فرخ‌فال رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

لأصحابها و کذلک نفسی و آنتم لنبقی بینهم». «من خوارکننده مؤمنان نیستم؛ بلکه عزت‌بخش آنانم. وقتی دیدم شما در برابر دشمن قدرتی ندارید، کار را به معاویه واگذاشتم تا من و شما بتوانیم در میان آنان زندگی کنیم؛ هم‌چنان‌که آن فرزانه [خضر] کشتی را سوراخ کرد تا برای صاحبانش باقی بماند و این چنین است حکایت من و شما تا در میان آن‌ها باقی بمانیم»

حضرت می‌فرمایند: من اگر به صلح تن دادم، به‌خاطر این است که شما سربازان مناسب در نبرد با معاویه نبودید. آن حضرت در این کلام نورانی به مردم می‌فهماند که ما جز به عزت مؤمنین نمی‌اندیشیم؛ اما وقتی شما خود را برای نبرد با دشمنان اسلام ناب آماده نمی‌کنید، ما مجبور به کناره‌گیری هستیم.

این اتفاق در جریان سقیفه برای امیرالمؤمنین نیز اتفاق افتاد و حضرت تنها ماندند. زمانی که به امام حسن مجتبی (ع) عرض شد: چرا با سپاهیان معاویه نمی‌جنگید؟! حضرت فرمودند: اگر چهل نفر از شما آماده نبرد با معاویه شود، من هم آماده نبرد می‌شوم. با فرار عبودالله ابن‌عباس و دیگر فرماندهان سپاه امام حسن (ع)، شرایط

خریده و اجیر کرد و چهره نفاق به‌صورت عجیبی در کوفه فراگیر شد و در نهایت امیرالمؤمنین (ع) به دست اشقی‌الاشقی‌ها به شهادت می‌رسند و وضعیت جامعه به‌گونه‌ای می‌شود که یاران اندکی برای ولایت وجود دارد.

در چنین جامعه‌ای امام مجتبی (ع) با انسان‌هایی سست ایمان مواجه است که بخشی از آن‌ها توسط معاویه خریداری شده‌اند؛ حتی معاویه توانسته است، در منزل آن حضرت جاسوسی را قرار دهد که عاقبت این شخصیت بزرگ را به دستور معاویه به شهادت می‌رساند.

حال امام حسن مجتبی (ع) در چنین جامعه‌ای در مقابل این جریان‌ات چه سیاستی را باید اتخاذ کند. علاوه بر این مباحثی که حکومت جائر معاویه پیرامون امام مجتبی (ع) ایجاد کرده است، منافقین را تحریک کرده که حتی از بین شیعیان، امام (ع) را زیر سؤال ببرند و خطاب به امام (ع) عبارتی چون «یا مدلل المؤمنین» را به کار ببرند. امام (ع) در یک کلام نورانی می‌فرمایند: «ما أنا بمدلل المؤمنین ولکنی معزالمؤمنین، اینی لهما رأینکم لیس بکم علیهم قوه سلتم الامر لأهلینی أنا و آنتم بین أظهرهم، کما عاب العالم السفینه لنبقی

در پایان حکومت ظلم و جور معاویه بن ابی‌سفیان، تمام همت او صرف این می‌شد که زین حکومت را برای فرزندش یزید آماده کند و بر مسند حکومت بنشاند.

این حرکت معاویه به‌گونه‌ای بود که بحث ظهور سلطنت و پادشاهی را در تاریخ اسلام پایه‌گذاری کرد و برای تحقق این امر، باید همه ارزش‌ها منکوب و همه صحابی پیامبر اکرم (ص) مضمحل شوند و اگر باقی‌مانده‌ای هم از صحابی رسول خدا هست، باید به‌خاطر سکوت جامعه در موضوع پادشاهی فرزندش آرام گیرند.

در سیاست او باید همه ارزش‌ها در منابر زیر سؤال بروند و شخصیت امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب (ع) که شخصیت طراز اول بعد از رسول خدا (ص) در تاریخ اسلام است، باید با برنامه‌ریزی‌های متعدد مغضوب جامعه بشود. منبری‌ها باید او را لعن کنند تا آن استحاله فرهنگی در جامعه تحقق پیدا کند و تا حدودی هم، معاویه در این امر موفق شد؛ چراکه توانست افراد را از اطراف امیرالمؤمنین (ع) جدا کند و منافقین را علیه او تحریک کند و کسانی را که در سپاهی شب برای معاویه جاسوسی می‌کردند،

امام خامنه‌ای در ارتباط تصویری مستقیم با مجموعه‌های تولیدی

تولید خوب اقتصاد را در مقابل ویروس‌های مهاجم ایمن می‌کند

رهبان معظم انقلاب اسلامی، ۱۷ اردیبهشت به مناسبت هفته کار و کارگر، در ارتباط تصویری مستقیم ۳ ساعت به هفت مجموعه تولیدی ضمن تأکید بر نقش و اهمیت جایگاه کارگر و وظایف متقابل کارگر و کارفرما در افزایش کمی و کیفی تولید و ایجاد ثروت در یک اقتصاد سالم، وظایف مسئولان در این عرصه را بیان کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تیریک هفته کارگر به همه کارگران و زحمت‌کنان، شنیدن گزارش‌های امیدبخش از تولید را شیرین و جذاب خواندند و با تأکید بر انتشار عمومی این گزارش‌ها، گفتند: رفع مشکلات جامعه کارگری یکی از مسائل مهم است که باید نسبت به آن اهتمام شود.

رهبر انقلاب اسلامی بخش اول سخنانشان را به مسائل کارگری اختصاص دادند و با تقسیم‌بندی مفهوم کار در نگاه اسلامی به «کار عمومی» و «کار اقتصادی» افزودند: کار به معنای عمومی همه انواع کار را شامل می‌شود و در قرآن کریم و روایات نیز تأکید بر تلاش و انجام عمل صالح و به سرانجام رساندن کار است که البته یکی از مشکلات ما در کشور نیمه‌تمام ماندن کارهاست.

ایشان تشویق اسلام به کار عمومی را نقطه مقابل انتظار غلط و نابه‌جای «مغت خواری» و «مغت جویی» دانستند و گفتند: اسلام در معنای اقتصادی نیز بر کار تأکید دارد، هم‌چنان‌که پیامبر اکرم ﷺ دست کارگر را می‌بوسد و می‌فرماید: خداوند کسی را که کار را محکم و با احساس مسئولیت انجام دهد، دوست می‌دارد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، هدف اقتصاد کشور را تولید ثروت و تقسیم عادلانه آن بین آحاد مردم خواندند و افزودند: برای رسیدن به اقتصاد سالم، کارگری یکی از ستون‌های اصلی و از عوامل درجه یک تولید ثروت در کشور است.

رهبر انقلاب اسلامی، کارگر ماهر و نوآور را موجب افزایش کیفیت کار دانستند و گفتند: بنابراین نگاه‌های اقتصادی و کارفرمایان باید دانش و مهارت نیروی کار و سهم آن را از عوائد نگاه‌های اقتصادی افزایش دهند و کارگرنیز با احساس مسئولیت بیشتر و بدون سهل‌انگاری عمل کند.

ایشان، کارگر و کارفرما را دو ستون اصلی رشد و پیشرفت اقتصادی خواندند و با اشاره به شکایت برخی افراد از مصیبتی که نظر کارگر در آن‌ها ملاحظه نشده است، افزودند: این مقررات حتماً باید با نگاه عادلانه تنظیم شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، اهتمام به حقوق نیروی کار از جمله «دست‌مزد عادلانه و پرداخت منظم و بدون تأخیر آن، امنیت شغلی، بیمه، آموزش، خدمات رفاهی و بهداشت و درمان» را مورد تأکید قرار دادند و گفتند: در دنیای کنونی و تحولات پرسرعت فناوری، یادگیری مداوم آموزشی و استفاده از تجربیات قبلی برای مجموعه‌های تولیدی و کارگران آن‌ها یک ضرورت است تا با ارتقاء بهره‌وری و کیفیت تولید، رونق اقتصادی افزایش یابد.

ایشان با اشاره به تأثیرگذاری کارگران در تحولات سیاسی دو قرن گذشته دنیا، نقش کارگران کشورمان در پیروزی انقلاب اسلامی، دفاع مقدس و حوادث گوناگون را بسیار برجسته دانستند و افزودند: کارگران از همراه‌ترین قشرها در تحقق اهداف انقلاب بوده‌اند و پیوند آن‌ها با نظام جمهوری اسلامی یک پیوند دائمی است؛ البته این پیوند عمیق، وظایف مسئولان در هر سه قوه را برای حل مشکلات کارگران افزایش می‌دهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقوله تولید در اقتصاد کشور را هم‌چون سیستم ایمنی و دفاعی بدن انسان دانستند و گفتند: همان‌گونه که نقش سیستم ایمنی بدن در مقابله با ویروس‌ها بسیار مهم است، اگر تولید مناسب و روبه

اجرائی، به بهانه‌هایی به دنبال باز کردن راه واردات بی‌مورد هستند. به‌عنوان مثال می‌گویند، برای این‌که کیفیت خودروی داخلی ارتقا یابد، باید خودروی خارجی وارد شود؛ در حالی‌که باید کیفیت خودروی داخلی از راه‌های دیگر افزایش یابد و نه از طریق واردات خودروهای خارجی و به خاک سیاه نشاندن تولید داخلی.

ایشان با تأکید بر اهمیت جهش کیفی در کنار جهش کمی، موضوع افزایش امید به کار و تلاش را در کشور بسیار مهم خواندند و گفتند: متأسفانه عده‌ای در کشور به‌طور دائم می‌گویند، «نمی‌شود نمی‌توانیم» در حالی‌که «می‌توانیم» و دلیل آن هم این است که ما وقتی می‌توانیم یک ماهواره‌بر را با سرعت ۷۵۰ متر بر ثانیه به فضا پرتاب کنیم و ماهواره را در مدار قرار دهیم، و یا در صنایع دفاعی آن پیشرفت‌های بزرگ را داشته‌ایم، پس در تولید هم می‌توانیم به جهش دست پیدا کنیم.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: آن ذهن و فکری که می‌تواند ماهواره را تولید کند و برای ارسال ماهواره بعدی در مدار ۳۶ هزار کیلومتری هدف‌گذاری کند، قطعاً چنین روحیه ابتکار و خلاقیتی برای تولید خودرو با مصرف ۵ لیتر بنزین در یک صد کیلومتر و در دیگر بخش‌های تولید نیز وجود دارد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سپس به برخی بخش‌ها که باید در جهش تولید به آن‌ها اهمیت و اولویت داده شود، اشاره کردند و گفتند: توسعه ظرفیت پالایشگاهی، هم‌چون ساخت پالایشگاه میعانات در بندرعباس و مجتمع پالایشگاهی سیراف، اجرای طرح‌های پتروشیمی که منجر به افزایش چند برابری تولید محصول خواهد شد، طرح‌های کشاورزی به‌خصوص تمرکز بر تولید محصولات اساسی، هم‌چون گندم، دانه‌های روغنی، گیاهان دارویی و آبریان و خودکفایی در این عرصه‌ها با استفاده از شیوه‌های آبیاری مدرن، تمرکز بر زیرساخت‌ها به‌خصوص حمل و نقل ریلی، توجه ویژه به قطعه‌سازی و تمرکز به بخش معدن که بسیار هم عقب‌ماندگی داریم، بخش‌هایی هستند که باید در موضوع جهش تولید مورد اهتمام ویژه قرار گیرند.

ایشان یکی دیگر از بخش‌هایی را که باید در موضوع جهش تولید به آن نگاه ویژه‌ای شود، بخش دارو و واکسن دانستند و افزودند: اکنون در کشور در خصوص تولید دارو و واکسن برای مقابله با ویروس کرونا، کارهای تحقیقاتی خوبی انجام داده است و چه بسا دانشمندان خوب و جوان و محققان کارآمد ما بتوانند زودتر از کشورهای دیگر موفق به تولید دارو و واکسن برای مقابله با کرونا شوند.

رهبر انقلاب اسلامی، زنجیره پوشاک، کفش و لوازم خانگی را یکی از ظرفیت‌های مهم و ریشه‌دار کشور خواندند و گفتند: برای تحقق جهش تولید باید بر این زنجیره تمرکز جدی شود و از واردات این محصولات جلوگیری شود. ایشان به یک اقدام ناپسند در تولید پوشاک نیز اشاره کردند و افزودند: با این‌که کشور همواره در تولید پوشاک با کیفیت سرآمد و صاحب قدمت است؛ اما برخی تولیدکنندگان بر روی تولیدات خود چرچسب تولید خارج می‌زنند که این‌کار غلط است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تأکید کردند: به لطف خداوند حرکت تولید در کشور آغاز شده است، اما ادامه این حرکت معمولی، مشکلات کشور را حل نخواهد کرد و نیازمند یک حرکت مضاعف و یک جهش هستیم که در این عرصه نیز جوان‌های آماده به‌کار و عناصر مبتکر بسازند و باید میدان برای ورود آنان مهیا شود.

ایشان در پایان ابراز امیدواری کردند، شرایط جدید پیش‌آمده بعد از شیوع کرونا در کشور و گسترش روحیه همکاری میان مردم برای تأمین نیازها، زمینه‌ساز کارهای نو و تحولات در عرصه‌های اقتصادی کشور باشد.

پیش از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، ارتباط تصویری با هفت مجموعه تولیدی در فسادشمت (استان تهران)، ورزقان (استان آذربایجان شرقی)، زنجان، شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، پاکدشت (استان تهران)، شهرک صنعتی پرندک (استان مرکزی) و روستای به‌آباد مشهد مقدس برقرار شد.

در این برنامه که وزیران نیرو، صمت و جهاد کشاورزی نیز حضور داشتند، آقای شریعتمداری وزیرکار، تعاون و رفاه اجتماعی گزارشی از اقدامات دولت در بخش تولید و هم‌چنین برنامه‌های آن برای صیانت از اشتغال در شرایط کرونا بیان کرد.

در ادامه این برنامه برخی مدیران عامل مجموعه‌های تولیدی گزارشی‌هایی از وضعیت تولید، دستاوردها و مشکلات واحدهای تولیدی خود و پیشنهادهایی برای حل مشکلات و تحقق شعار سال بیان و بر نکات زیر تأکید کردند:

- لزوم سرمایه‌گذاری برای افزایش ظرفیت تولیدی پتروشیمی‌های داخلی برای تأمین مواد اولیه صنایع و کاهش واردات؛
- تسریع در ارائه تسهیلات بانکی، ارزی و امور گمرکی برای واردات مواد اولیه مورد نیاز صنایع؛
- ممانعت از ورود هرگونه کالای دارای تولید داخل؛
- لزوم کاهش مجوزها و مقررات دست‌وپا گیر و ایجاد انگیزه برای ورود سرمایه‌گذاران و کارآفرینان؛
- مزایا و امکانات بی‌نظیر اقتصاد دانش‌بنیان برای جهش تولید و نزدیک شدن به الگوی اقتصاد مردمی در بخش تولید؛
- ضرورت هدف‌گذاری دقیق تسهیلات دولتی برای اصابت به تولیدکنندگان واقعی با توجه به کمبود سرمایه در گردش واحدهای دولتی؛
- لزوم اتخاذ روش مناسب خرید تضمینی محصولات کشاورزی با نرخ مشخص برای جلوگیری از ریسک در انتخاب محصول برای کشت؛
- ضرورت بها دادن به جوانان تحصیل‌کرده روستایی و تشویق و حمایت از آن‌ها برای ماندن در روستا و توسعه کشاورزی صنعتی؛
- لزوم به‌روزرسانی ماشین‌آلات کشاورزی برای افزایش تولید.

تشریح دلایل صلح امام حسن مجتبی

صلح‌نامه امام حسن مجتبی

بسیار دقیق و به نفع اسلام بود

آیت‌الله‌العظمی‌سبحانی

حضرت آیت‌الله سبحانی دلایل صلح امام حسن ﷺ با معاویه را تشریح کردند. این مرجع تقلید با بیان این‌که در اسلام همین‌طور که قتال و جدال است، راه دیگری هم به‌نام صلح است و خداوند متعال به پیغمبر ﷺ می‌فرماید: اگر آن‌ها گرایش به صلح نشان دادند، تو هم صلح را بپذیر. گفتند: امام امت باید مصالح و مفاسد را در نظر بگیرد و این، یکی از علائم خاتمیت اسلام است؛ لذا در عین این‌که جدال و قتال می‌کند، به صلح هم دعوت می‌کند.

به گزارش شفقنا، حضرت آیت‌الله سبحانی، ۲۰ اردیبهشت به مناسبت میلاد امام حسن مجتبی ﷺ بیان کردند: کمک به محرومان ویژگی بارز امام حسن مجتبی ﷺ بود؛ این امام همام برای محرومان پناهگاهی بود و هیچ نیازمندی را محروم نمی‌کرد و اگر چیزی نداشت، راهی برای روا شدن حاجت شخص نشان می‌داد.

ایشان با بیان این‌که شجاعت امام حسن ﷺ کمتر گفته شده است، تصریح کردند: امام دوم شیعیان در جنگ جمل مانند سایر دلاوران نبرد می‌کرد؛ در جنگ صفین هم کنار برادرش مشغول نبرد بود. او انسانی شجاع به‌تمام معنا بود.

معمطله اظهار داشتند: او مورد علاقه همگان بود؛ به‌گونه‌ای که سخت‌ترین دشمنان او که همان مروان بن حکم است، در موقع دفن او بسیار گریه می‌کرد؛ هنگامی که از گریه‌اش سنووال کردند، پاسخ داد: این فرد از لحاظ صبر و بردباری همانند این کوه‌ها صابر و بردبار بود.

حضرت آیت‌الله سبحانی افزودند: در اسلام همین‌طور که قتال و جدال است، راه دیگری هم به‌نام صلح است و خداوند به پیغمبر ﷺ می‌فرماید: اگر آن‌ها گرایش به صلح نشان دادند، تو هم صلح را بپذیر. همین رسول گرامی ﷺ که در بدر واحد جنگ کرد، در حدیبیه صلح کرد.

این مرجع تقلید گفتند: امام امت باید مصالح و مفاسد را در نظر بگیرد و این، یکی از علائم خاتمیت اسلام است؛ لذا در عین این‌که جدال و قتال می‌کند، به صلح هم دعوت می‌کند.

ایشان افزودند: آن حضرت در درجه اول قیام را برعهده گرفت و تا مدتی به نبرد پرداخت؛ اما احساس کرد که این جمعیت یاوران آمادگی نبرد ندارند و اگر نبردی رخ دهد، جز این‌که امام را تنها بگذارند، نتیجه دیگری ندارد؛ لذا فرماندهان را جمع کرد و فرمود: به ما پیشنهاد صلح کردند، چه می‌گویید؟ آیا صلح کنیم یا به سوی جنگ پیش برویم؟ همه گفتند: ما زندگی می‌خواهیم؛ ما بقا می‌خواهیم فن.

معمطله عنوان کردند: در همان زمان که امیرمؤمنان ﷺ به شهادت رسید، از طرف روم شرقی تصمیم به تسخیر مدینه داشتند؛ در چنین شرایطی دیگری با معاویه نه‌تنها به صلاح طرف دیگر نبود؛ بلکه به صلاح اسلام نیز نبود و لذا معاویه مجبور به صلح شد.

حضرت آیت‌الله سبحانی ادامه دادند: ارتش امام ترکیبی ناهماهنگ بود؛ البته یک دسته جمعیت با امام رفیق بودند و حاضر بودند، جان خود را در راه امام فدا کنند؛ اما گروه دوم خوارج بودند و نظرشان محبت نبود؛ بلکه عداوت با معاویه بود؛ در واقع جنگ می‌کردند تا از معاویه انتقام بگیرند.

ایشان بیان داشتند: دسته سوم کسانی بودند که اگر احساس می‌کردند دنیا به سوی امام است، به طرف امام و اگر احساس می‌کردند، دنیا به طرف دیگری است، از امام جدا می‌شدند. دسته چهارم افراد دو دل بودند و اصلاً نمی‌دانستند، حق با معاویه است یا حق با حسن بن علی ﷺ است و دسته پنجم که اکثریت بودند، تابع رؤسای قبایل بودند.

این مرجع تقلید گفتند: اگر امام با این ترکیب ناهماهنگ ارتش، به سوی شام حرکت می‌کرد، مسلماً جز شکست نتیجه‌ای نداشت؛ بنابراین مصلحت این بود که امام صلح کند؛ اما صلح‌نامه‌اش بسیار دقیق و به نفع اسلام بود.

اشتراک افق حوزه

۰۲۵ - ۳۲۹۰۰۵۳۶
۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

امام خامنه‌ای در ارتباط تصویری با ستاد ملی مبارزه با کرونا

توانایی مدیریت، فلسفه اجتماعی و اخلاق سه عرصه شکست غرب در کرونا

رهبان معظم انقلاب اسلامی، ۲۱ اردیبهشت در ارتباط تصویری با ستاد ملی مبارزه با کرونا که با حضور اعضای این ستاد و استانداران ۳۱ استان کشور برگزار شد، عملکرد ملت و مسئولان را در این زمینه در ابعاد مختلف اجتماعی- فرهنگی، درمانی، بهداشتی، علمی، مدیریتی و خدماتی «حرکتی جهادی، عظیم و افتخارآمیز» خواندند و با تأکید بر ثبیت، بازخوانی و روایت هنرمندانه این تلاش و فداکاری ملی افزودند: مردم عزیز ایران با رفتار متین و صورانه خود انصافاً خوش درخشیدند و فرهنگ اسلامی- ایرانی را جلوه‌گر ساختند.

ایشان با قدردانی از گزارش‌های بسیار خوب و روشنگری که در جلسه بیان شد، از زحمات شبانه‌روزی مسئولان و دست‌اندرکاران مبارزه با کرونا تشکر کردند و خدای تعالی را به علت توفیق بزرگی که در این زمینه نصیب ملت و مسئولان کشور کرده است، شکر و سپاس گفتند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با عرض تسلیت به همه مصیبت‌دیدگانی که عزیزان شان را از دست داده‌اند، برای درگذشتگان، رحمت الهی و برای مبتلایان به بیماری کرونا و همه بیماران، شفا مسألت کردند و برای شهیدان این حرکت جهادی، علو درجات را از پروردگار کریم خواستار شدند.

ایشان در تبیین ابعاد مختلف توفیقات ملت و مسئولان در ماه‌های اخیر گفتند: در زمینه درمان و انواع خدمات پزشکی، پیشگیری، غربالگری، بهداشت محیط و مراکز عمومی، کاری حقیقتاً بزرگ و درخور قدردانی انجام شده است.

رهبان انقلاب اسلامی تولید لوازم و تجهیزات در دستگاه‌های مختلف، از جمله شرکت‌های دانش‌بنیان و نیز تلاش مردم را در زمینه تهیه و تولید لوازم مورد نیاز بهداشتی یک عرصه پرافتخار دیگر دانستند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ارائه خدمات رفاهی و حضور ملت، بسیج، نیروهای مسلح و همه دستگاه‌ها را در این زمینه از لحاظ گستردگی و تنوع خدمات مردمی، حرکتی مؤمنانه و حیرت‌انگیز بر شمردند و افزودند: این حرکت عظیم و حضور مردم در صحنه جز به اراده الهی و دست قدرت پروردگار امکان‌پذیر نبود.

«حضور نیروهای داوطلب در کارهای سخت و خطرآفرین» از دیگر ابعادی بود که رهبر انقلاب در تبیین حرکت پرافتخار ملت به آن اشاره کردند.

ایشان گفتند: مکرر از پرستاران، پزشکان و کادر درمانی- بهداشتی تشکر کرده‌ام که جا هم دارد اما در کنار این‌ها، باید از نیروهای داوطلب جوان، بسیجی و طلبه نیز قدردانی کرد که در عرصه‌های سخت و خطرآفرین از جمله غسل و کفن و دفن ورود کردند و این کار دشوار را بر عهده گرفتند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تلاش‌های علمی و تحقیقاتی مراکز دانشگاهی و برخی شرکت‌های دانش‌بنیان را برای شناخت رفتار این ویروس متغلب و پیدا کردن واکسن و داروی مقابله با کرونا، بعد دیگری از افتخار ایرانیان بر شمردند و ابراز امیدواری کردند جوانان دانشمند میهن بتوانند هرچه زودتر در این زمینه نیز افتخار بیافرینند و استعداد ایرانی را بار دیگر به دنیا نشان دهند.

ایشان برنامه‌ریزی و مدیریت ستاد ملی مبارزه با کرونا و وزارت بهداشت را نیز حقیقتاً بسیار خوب خواندند و افزودند: این افتخارات ملی باید ثبت شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای آزمایش کمک مؤمنانه را عرصه‌ای برای بروز جلوه‌هایی از فرهنگ اسلامی و انقلابی دانستند و افزودند: این کار در بسیاری از موارد، رایحه خوش خدمات و پشتیبانی دوران مقدس را دوباره در کشور جاری کرد.

ایشان با بیان مطالبه‌های جدی، آرزو کردند هنرمندان بتوانند هم چون شهید آوینی با گفتار، نوشتار و کارهای هنری و نمایشی، جزئیات این جهاد عظیم مردمی را به شیرینی روایت و آن را در تاریخ ماندگار کنند. رهبر انقلاب اسلامی با تجلیل از رفتار متین و صورانه ملت در برخورد با قضیه کرونا گفتند: وقوع چنین حوادثی معمولاً نگرانی‌هایی درباره مصارف زندگی به وجود می‌آورد و ممکن است هم‌چنان که در برخی کشورها در حمله به فروشگاه‌ها دیدیم باعث رفتارهایی خاص شود؛ اما این‌گونه رفتارها در ایران عزیز مطلقاً دیده نشد و مردم با مناعت و بردباری در این زمینه نیز انصافاً خوش درخشیدند.

رهبر انقلاب اسلامی ماه‌های اخیر را از زاویه‌ای دوران خانه‌نشینی عمومی خواندند و افزودند: در این دوران، نقش و جایگاه خانواده در فرهنگ اسلامی- ایرانی آشکار شد؛ در حالی‌که در کشورهای دیگر که خانواده پایه و معنای درستی ندارد، دوران خانه‌نشینی عمومی به این شکل قابل تحمل درک نیست.

ایشان افزودند: در این زمینه باید زحمات زن خانواده را مورد توجه و عنایت ویژه قرار داد که با صبر و حلم در اداره خوب خانه و خانواده نقش آفرینی کرده است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دیگری از سخنانشان شکست غرب در آزمون جهانی مقابله با کرونا را مورد توجه قرار دادند و افزودند: غرب و غرب‌زدگان نمی‌خواهند این شکست دیده شود؛ اما لازم است ابعاد این ناتوانی بررسی و بیان شود، چراکه انتخاب سرنوشت‌های مهم برای ملت‌ها به این آگاهی‌ها بستگی دارد.

ایشان در زمینه «شکست توانایی‌های مدیریتی غرب» خاطر نشان کردند: کرونا در آمریکا و اروپا در مقایسه با دیگر کشورها دیرتر شیوع پیدا کرد، یعنی این کشورها فرصت داشتند خود را آماده مواجهه با این ویروس کنند؛ اما آن‌چنان که باید و شاید نتوانستند که آمار بالای مبتلایان و فوت‌شدگان در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی و مشکلات مختلف مردم در این کشورها از جمله بیکاری، این ناتوانی‌ها را اثبات می‌کند.

رهبر انقلاب اسلامی «فلسفه اجتماعی غرب» را نیز در مقابله با کرونا شکست خورده خواندند و افزودند: روح و محتوای فلسفه اجتماعی در غرب بر پایه مادیات و پول استوار است، به همین علت است که آن‌ها در موضوع کرونا به سالمندان، افراد مریض، بی‌پول و عقب‌مانده بی‌اعتنایی کردند، چراکه این قشرها توانایی کسب پول و ایجاد مادیات را ندارند؛ به همین خاطر شمار زیادی در خانه‌های سالمندان جان باختند که این واقعیت شکست فلسفه اجتماعی غرب را نیز آشکار می‌کند.

«شکست در عرصه نمایش اخلاق عمومی» از دیگر نکاتی بود که رهبر انقلاب در بررسی ابعاد مختلف ناتوانی غربی‌ها به آن پرداختند.

ایشان با اشاره به مواردی هم‌چون هجوم به مغازه‌ها و برخی چالش‌های دیگر افزودند: غربی‌ها با همه ادعاها در این زمینه نیز شکست خورده‌اند که باید این واقعیت برای افکار عمومی تبیین شود.

رهبر انقلاب در پایان سخنانشان دو نکته را مورد تأکید قرار دادند: «اهمیت دادن به شبکه بهداشتی درمانی» و «بررسی‌های دقیق درباره بسته بودن یا نبودن مساجد و مراکز دعا».

ایشان درباره نکته اول، گفتند: شبکه بهداشتی درمانی

خیلی مهم است و اگر آن‌طور که حدس می‌زنند و مکرر می‌گویند در برهه‌های بازتولید این ویروس را داشته باشیم، این شبکه می‌تواند در مقابله با آن وضع کمک فراوانی کند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در آخرین نکته سخنانشان با اشاره به یک سؤال بی‌پاسخ درباره مراسم دعا، نماز و عبادات در مساجد و اماکن مقدس تأکید کردند: بنده هیچ پیشنهادی در این باره ارائه نمی‌کنم و تابع نظر و تشخیص کارشناسی ستاد ملی مبارزه با کرونا هستم؛ اما باید توجه داشت که عبادات و توسل به خصوص در ماه رمضان و شب‌های قدر جزو نیازهای اساسی و حتمی مردم است و مردم در فضایی مهم نیز بیشتر به ارتباط با پروردگار نیاز دارند البته معتقدم اگر قواعد سخت‌گیرانه‌ای هم در این زمینه وضع شود مردم مؤمن و مسجیدی حتماً بیشتر از دیگران به آن عمل می‌کنند.

رهبر انقلاب در جمع‌بندی این بخش از سخنانشان افزودند: همان‌گونه که گفتیم، نظر کارشناسی‌شده در ستاد ملی مبارزه با کرونا را معتبر می‌دانم؛ اما این بررسی را باید به کسانی سپرد که حقیقت و ضرورت دعا و توسل را درک می‌کنند، این وقت هرچه آن‌ها تصمیم بگیرند بنده و همه مردم به آن عمل خواهیم کرد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پایان سخنانشان با تشکر از رئیس‌جمهور و اعضای ستاد ملی مبارزه با کرونا گفتند: خدا کمک‌تان کند که این کار را به بهترین وجه به پایان برسانید و یک نقطه ماندگار تاریخی در افتخارات ملت ایران ثبت کنید و مشکلات گوناگون در حواشی این قضیه مثل مشکلات مالی را نیز با تدابیر لازم برطرف کنید.

پیش از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، رئیس‌جمهور از فعالیت ستاد ملی مبارزه با کرونا و کمیته‌های هشت‌گانه آن در ۸۰ روز گذشته گزارش داد.

آقای روحانی با تشکر از تلاش‌های همه دستگاه‌ها و دست‌اندرکاران مقابله با بیماری به ویژه کادر درمانی و بخش‌های فعال در زمینه بهداشت و درمان، نیروهای مسلح، نیروهای داوطلب و آحاد مردم گفت: در مقابله با بیماری کاملاً حساب شده عمل کردیم و برخلاف کشورهای غربی اجازه ندادیم دوگانه نان و جان راه بیفتد و امروز نیازمندان و ارقام کشور در قضیه کرونا قابل قبول است. رئیس‌جمهور به مصوبه امروز جلسه ستاد کرونا در خصوص بازگشایی مدارس از هفته آینده نیز اشاره کرد و افزود: حضور دانش‌آموزان در مدارس اختیاری خواهد بود، یعنی دانش‌آموزانی که نیاز به رفع اشکال حضوری دارند می‌توانند با حضور در مدرسه خدمات آموزشی دریافت کنند.

آقای روحانی از موافقت رهبر انقلاب اسلامی با برداشت یک میلیارد یورویی از صندوق توسعه ملی برای تأمین مخارج ناشی از بیکاری و هم‌چنین تأمین نیازهای بهداشتی و درمانی تشکر کرد و گفت: موافقت رهبر معظم انقلاب با آزادسازی سهام عدالت کار بزرگ دیگر و بزرگ‌ترین کمکی بود که در این ایام نصیب مردم به‌ویژه قشرهای ضعیف شد و مقدمات اجرای کامل این دستور در حال انجام است.

در این جلسه آقای نمکی وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی نیز گزارشی از اقدامات این وزارتخانه بلافاصله پس از اعلام شیوع بیماری در چین و هم‌چنین اقدامات انجام‌شده پس از ورود بیماری به کشور بیان کرد و افزود: با افتخار اعلام می‌کنیم برخلاف بعضی کشورهای غربی که افراد در راهروها و محوطه بیمارستان معطل ماندند و خدمات دادن به افراد سالمند محدود شد، در کشور ما حتی یک بیمار پشت در هیچ بیمارستانی سرگردان نماند و

هیچ فرد سالمندی را اولویت دوم تلقی نکردیم. آقای نمکی، غربالگری و اجرای طرح بسیج ملی مبارزه با کرونا را یکی دیگر از کارهای مهم انجام‌شده دانست و با تشکر از همکاری سازمان بسیج مستضعفین در اجرای این طرح، خاطر نشان کرد: در حال حاضر ۹۰ درصد کشور در فاز کنترل و مهار بیماری قرار دارد و امیدواریم با همکاری مردم این روند ادامه داشته باشد.

هم‌چنین آقای روحانی فضلی وزیر کشور و رئیس کمیته امنیتی اجتماعی ستاد ملی مبارزه با کرونا در این نشست گفت: در حالی‌که کرونا برخی کشورها را با کمبودهایی مواجه و برای آن‌ها مشکلات امنیتی ایجاد کرد، در کشور ما هیچ‌یک از این مشکلات پدید نیامد و برعکس صحنه‌های پرشکوه از حضور و همدلی مردم به دنیا نشان داده شد.

وزیر کشور از فعال شدن ستاد رفع موانع تولید برای حل مشکل بیکاری ناشی از کرونا خبر داد و گفت: در بخش اجتماعی، حضور فعالان و گروه‌های جهادی افتخارآمیز بود و موبک‌های اربعین نیز برای خدمات‌رسانی به مردم فعال شدند.

در ادامه سردار سرلشکر باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح از اختصاص ۷۰ درصد تخت‌های درمانی بیمارستان‌های نیروهای مسلح به درمان بیماران کرونا و بستری کردن ۱۰ هزار بیمار قطعی یا مشکوک به کرونا در طول این مدت خبر داد و از فعالیت‌ها و خدمات نیروهای مسلح در بخش‌های درمان، تولید و توزیع انبوه اقلام بهداشتی، حفاظتی و مراقبتی، مقابله با اختکار اقلام بهداشتی، مشارکت چشم‌گیر در طرح غربالگری و پاک‌سازی معابر و اماکن گزارش داد.

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران تأکید کرد

استاد با ایجاد انگیزه به رفع دغدغه‌های طلاب خواهر کمک کنند

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران ایجاد انگیزه در طلاب را برعهده اساتید دانست و گفت: خانم‌ها درگیر مسائل مختلف زندگی مانند ازدواج، فرزندآوری، همسر داری و محدودیت و اشتغالات خاصی هستند و هیچ مسئله‌ای به اندازه انگیزه برای تداوم این راه پر نشاط و با عظمت به آن کمک نمی‌کند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالکریم بهجت‌پور، ۱۵ اردیبهشت در جلسه تکریم اساتید حوزه‌های علمیه خواهران که به مناسبت هفته معلم و به صورت برخط برگزار شد، ضمن تبریک هفته معلم، اظهار داشت: اساتید، شخصیت‌های

ارزشمندی هستند که توان کشور را از جهت استقلال علمی، فناوری، حوزه‌های پزشکی و علوم انسانی افزایش می‌دهند و پیشرفت جامعه اسلامی ایران در چهل سال گذشته، نشان‌دهنده این است که اساتید محترم برای اعتلای انقلاب اسلامی و مقاوم‌سازی ایران در برابر هیجده‌های نرم دشمنان تلاش‌های فراوانی کرده‌اند.

وی با اشاره به نقش پررنگ اساتید حوزه در جامعه، اعتلای اساتید در آموزش را از سعادت مردم دانست و گفت: اساتید حوزه دین، گروه‌کشا و راز نجات مردم از شقاوت هستند؛ کوری باطنی برای همیشه انسان را زمین می‌زند و بصیرت باطنی در همه عرصه‌های حیات بشر را به اعتلا می‌رساند.

این استاد حوزه‌های علمیه خواهران معلمی را شبیه عبادت دانست و گفت: معلمی، کاری بسیار فاخر و ارزشمند است و اساتید باید قدر

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران خبر داد

جهاد ۱۳۰۰ بانوی طلبه تهرانی در جبهه سلامت

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران از فعالیت ۱۳۰۰ بانوی طلبه جهادگر در جبهه سلامت و تولید و توزیع بیش از ۱۰۰ هزار ماسک، گان و مواد ضد عفونی‌کننده بین مردم خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین کبیریان، ۳ اردیبهشت در نشست خبری ویدئوکنفرانسی، به تشریح اقدامات جهادی بانوان طلبه در مقابله با کرونا پرداخت و بیان کرد: این روزها ۱۳۰۰ طلبه خواهر در استان تهران به انجام فعالیت‌های جهادی مشغول هستند و این فعالیت‌ها تا پایان شکست کرونا ادامه خواهد داشت.

حجت‌الاسلام والمسلمین کبیریان به مسئله کفن و دفن اموات کرونایی اشاره کرد و ادامه داد: از روز ۱۶ فروردین که وزارت بهداشت اجازه داد، ۳۶ نفر از اساتید، طلاب و دانش‌آموختگان حوزه خواهران برای تغسیل و تدفین اموات کرونایی در آرامستان‌ها و بهشت زهرا حضور دارند و این کار هم‌چنان ادامه دارد.

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران به فعالیت جهادی بانوان طلبه در بیمارستان‌ها اشاره کرد و گفت: ۵۵ نفر از اساتید، طلاب و مبلغات استان تهران به منظور روحیه‌بخشی به بیماران و کادر درمانی در بیمارستان‌ها فعالیت دارند.

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران، فعالیت بانوان طلبه در تولید ماسک، گان، دستکش و شیلد را بسیار چشم‌گیر بیان کرد و گفت: در این ایام بسیاری از مدارس علمیه خواهران به کارگاه تولید ماسک و گان تبدیل شده و تاکنون بیش از ۱۰۰ هزار ماسک، گان و ... توسط بانوان طلبه تولید و

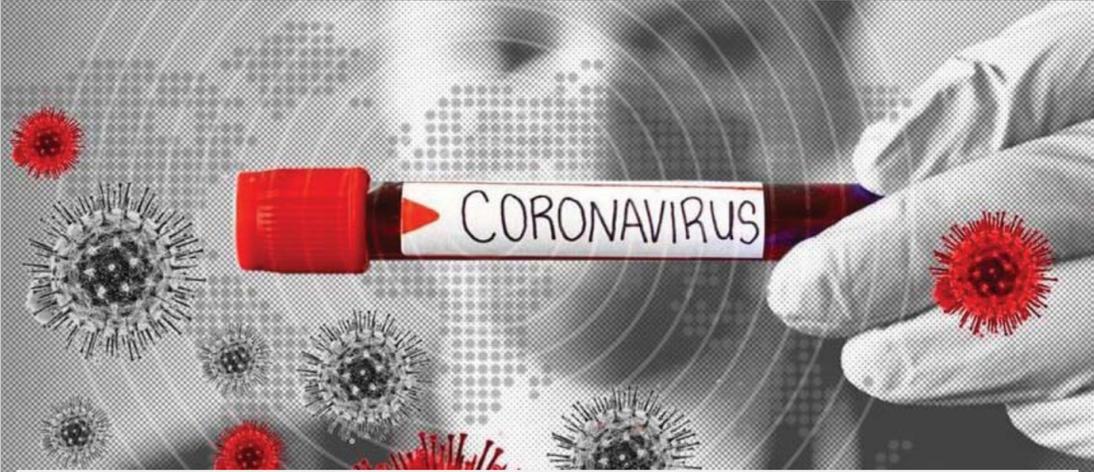
ببین نیازمندان و کادر درمانی توزیع شده است. حجت‌الاسلام والمسلمین کبیریان با اشاره به فعالیت‌های جهادی بانوان در تهیه و توزیع کمک‌های معیشتی و لوازم بهداشتی، اظهار کرد: تاکنون بیش از ۵۰ هزار بسته کمک معیشتی و بهداشتی توسط ۶۰۰ تن از طلاب حوزه علمیه خواهران تهران تهیه و بین نیازمندان توزیع شده است و هم‌چنان مدارس در حال انجام آزمایش کمک مؤمنانه هستند.

وی به بخش دیگر فعالیت‌های حوزه علمیه خواهران تهران در مقابله با ویروس کرونا اشاره کرد و گفت: ارائه خدمات مشاوره‌ای با حضور ۶۰ مشاور، به‌صورت حضوری و غیرحضوری در راستای کاهش آسیب‌ها و پیامدهای کرونا از جمله رفع اضطراب و استرس مردم، از دیگر اقدامات جهادی حوزه علمیه خواهران تهران به‌شمار می‌رود.

مدیر حوزه علمیه خواهران تهران، مشارکت بانوان طلبه در اجرای طرح غربالگری و همکاری با وزارت بهداشت را یکی دیگر از اقدامات جهادی بانوان طلبه اعلام کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین کبیریان با تأکید بر ضرورت ثبت و ضبط خدمات جهادی حوزه و روحانیت، اظهار کرد: خاطرات جهادگران سلامت توسط طلاب جمع‌آوری و به دو زبان انگلیسی و اسپانیایی ترجمه شده و هم‌اکنون آماده انتشار است.

وی در پایان به برنامه‌های آموزشی حوزه علمیه خواهران تهران در ایام کرونا اشاره کرد و گفت: در فضای مجازی حتی یک روز هم، درس و بحث حوزه‌های علمیه خواهران استان تعطیل نشده است.

بلاها و شرور؛ زمینه امتحان‌های جدید / بخش سوم و پایانی

چرا خداوند شرور را خلق کرد؟ حکمت آن چیست؟

ادامه از شماره قبل

• پرسش ۱

بحث‌هایی که در این جهان خیرها و شرّها همراه یکدیگر اینچا رسیده که در این جهان خیرها و شرّها همراه یکدیگر هستند؛ یعنی نظام احسن و حکمت‌های الهی اقتضا می‌کرده که جهان این‌گونه آفریده شود، و البته شرّها مقصود بالاصاله نیستند، بلکه مقصود بالتبع هستند تا زمینه‌ای باشند برای تکامل انسان که با انتخاب آگاهانه خودش از آن‌ها در جهت کمال استفاده کند، و انتخاب آگاهانه نیاز به شناختن انواع خیر و شرّ و راه رسیدن به آن‌ها دارد. ممکن است انسان با عقل خودش کلیاتی را درک کند، اما در بسیاری از موارد، راهنمایی عقل عادی برای تشخیص مصادیق خیر و شرّ کافی نیست، و همین امر، دلیل نیاز به وحی الهی و تشریع احکام دینی است.

در اینجا این سؤال مطرح می‌شود که با توجه به اختلاف مردم در استفاده از عقل و در دسترسی به محتوای وحی، چگونه همه انسان‌ها می‌توانند شناخت صحیحی نسبت به همه وظایف عقلی و تکالیف شرعی پیدا کنند تا زمینه انتخاب صحیح در هر مورد برایشان فراهم شود؟

پاسخ‌استاد

با توجه به مطالب پیش گفته، این مسئله مطرح می‌شود که اگر ما باید جهات خیر و شرّ اشیا را بشناسیم و رفتارهایمان را برای رسیدن به خیرها و مصونیت از شرور تنظیم کنیم، هرکسی باید مصالح و مفاسد را در هر مورد بشناسد تا انتخاب کند و چنین چیزی برای انسان‌های عادی میسرنیست، زیرا عقل انسان‌ها برای شناختن همه مسائل جزئی زندگی و شناختن جهات خیروشرآن‌ها کافی نیست. از سوی دیگر، تجربه نشان می‌دهد که انسان‌ها از لحاظ درک عقلی کاملاً مثل هم نیستند، و چیزهایی را هم که با عقل می‌توان فهمید نیاز به مقدمات و استدلالای دارد که برای همه میسرنیست، پس از یک طرف، از لحاظ درک عقلی که یک درک طبیعی و عادی تلقی می‌شود، انسان‌ها یکسان نیستند، و از طرف دیگر، تکمیل این معرفت به‌وسیله وحی اگربخواد برای هراسانی مستقیماً انجام بگیرد باید همه مردم پیغمبر باشند، و واضح است که همه انسان‌ها لیاقت دریافت وحی را ندارند. از اصول مسلم ما این است که تعداد انبیاء در طول تاریخ خیلی محدود بوده و حداکثر عددی که گفته شده ۱۲۴۰۰۰ نفر است. هم چنین هیچ پیامبری نمی‌تواند وظایف فردفرد امتش را مستقیماً به ایشان ابلاغ کند. مگر ممکن است که یک انسان وظایف روزانه صدها میلیون انسان دیگر را مستقیماً برای ایشان بیان کند؟! تنها راهی که باقی می‌ماند این است که وظایف مردم در قالب عناوینی کلی بیان شود، چیزی که در همه ادیان واقع شده و همه عقلا برای بیان مقاصد اجتماعی، همین‌گونه عمل کرده‌اند. مثلاً گفته می‌شود: همه انسان‌ها باید در روز چند رکعت نماز بخوانند و حد تصابش هم برای همه تعیین می‌شود، مثلاً نماز صبح را دو رکعت بخوانند. باید این عدد باشد تا عموم مردم بتوانند این عمل را با ویژگی‌های خاصش انجام دهند. اما گاهی اتفاق می‌افتد که بعضی نمی‌توانند حتی همین عمل را انجام دهند. در این صورت، مطلب را بطور عام بیان می‌کنند و با تخصیص متصل یا منفصل، استثنا می‌زنند.

از طرف دیگر، گاهی حکمی روی یک عنوانی ثابت است و مصلحتی دارد که به‌وسیله آن رفتار تأمین می‌شود، اما شرایطی پیش می‌آید که انجام دادن این کار مفسده‌ای به بار می‌آورد که نمی‌شود این‌ها را هم جدا کرد و کار را به گونه‌ای انجام داد که آن مفسده را نداشته باشد. هم مصلحت دارد بخاطر عنوان مصلحت‌دار، و هم مفسده دارد به‌خاطر عنوان جدیدی که عارض آن شده و مستلزم مفسده گردیده است. در این‌گونه موارد هم هر کدام از مصلحت و مفسده که قوی‌تر و مهم‌تر نباشد ملاک حکم قرار می‌گیرد.

همه این‌ها مربوط به مقام ثبوت است. اما از کجا بفهمیم که آیا این حکم عام واقعاً تخصیص زده شده یا نه؟ و این بیان بظاهر مطلق، واقعاً قیدی دارد یا نه؟ یا در مورد دو عنوان متراحم، کدامیک از آن‌ها دارای ملاک مهم‌تری است و باید آن را مقدم داشت و مقتضای آن را حکم فعلی دانست؟ گاهی ممکن است مطلب یقین

یا تخصیص یا تقیید یا اهمیت یکی از دو ملاک متراحم پیدا کند، ولی چنین یقین، بلکه اطمینانی هم همیشه میسرنیست و ممکن است حتی متخصصین اهل فن هم نتوانند اطمینان و علم عرفی پیدا کنند، و ناچار باید به ظنون معتبر اکتفا کرد.

عقلاً برای این کار روشی دارند و آن این است که در چیزهایی که تخصص ندارند به متخصص رجوع می‌کنند؛ چیزی که ما در فقه به نام تقلید از آن یاد می‌کنیم. در امور اجتماعی و سیاسی هم فرمان ولی امر حجت است، گویانکه عقلاً محال نیست که اشتباه کند. این‌ها مواردی است که در شرع عیناً مثل امور عرفی، روش‌های عقلاً مورد امضای شارع مقدس قرار گرفته است، و همان روش‌هایی که برای تشخیص مصلحت و مفسده یا خیر و شرّ یا راه وصول به خیر و شزین عقلاً مرسوم است، مورد قبول شارع واقع شده است، و در نتیجه، تکالیف ظاهری افراد با هم متفاوت می‌شود.

• پرسش ۲

سؤال دیگر این است که آیا حکمت تشریعات و دستورات شرعی فقط تأمین خیرات و مصالحی است که بر عمل به آن‌ها مترتب می‌شود یا ممکن است حکمت دیگری هم در کار باشد؟

پاسخ‌استاد

اصل این است که احکام واجب برای تأمین مصالح واقعی است، و منهیات و محرمات برای اجتناب از مفاسد واقعی است؛ ولی ممکن است گاهی مصلحت دیگری در کار باشد، مثلاً منظور این باشد که آمادگی شخص برای عمل کردن به هردستور سختی آرموده شود، چنان‌که درباره حضرت ابراهیم علیه السلام اتفاق افتاد، در آنجا که به فرزندش اسماعیل علیه السلام فرمود: «إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَأَنْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمُرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ».(صافات/۱۶۲)

به عنوان مقدمه عرض می‌کنم وحیی که به پیامبران می‌شد گاهی به این صورت بود که ملک وحی می‌آمد و کلامی را به آنان القاء می‌کرد، مثل نزول آیه «بسم الله الرحمن الرحیم» و سایر آیات قرآن کریم بر پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و گاهی مطلبی به ذهن پیامبر القاء می‌شد که مثلاً این کار باید انجام شود؛ و گاهی هم به صورت رؤیایی مجسم می‌شد و پیامبر در رؤیای الهی می‌دید که مشغول انجام کاری است و می‌فهمید که باید آن کار را در خارج انجام دهد. حضرت ابراهیم خواب دید که جناب اسماعیل را خوبانده و آماده بردن سراوست! حضرت ابراهیم تصور کرد که باید او را ذبح کند «إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ»، در صورتی که این رؤیا یک امتحان الهی بود و مصلحت آن این بود که به زبان خودمانی، خدای متعال می‌خواهد ببیند که ما به ظهور برسد، تا به عالی‌ترین مراتب عبودیت و قرب الهی نائل گردد.

پس کار مصلحت بزرگی داشت، اما نه آن مصلحتی که عادتاً بر خود کار مترتب می‌شود؛ و اصطلاحاً گفته می‌شود که این گونه دستورات «وامر امتحانی» است. البته همه احکام شرعی به یک معنا امتحانی است، و به زبان خودمانی، خدای متعال می‌خواهد ببیند که ما به دستوراتش عمل می‌کنیم یا نه، دستوراتی که عمل به آن‌ها مصالح فردی و اجتماعی، و دنیوی و اخروی انسان‌ها را تأمین می‌کند. ولی در اوامر امتحانی به معنای خاص، منظور این است که آمادگی مکلف به ظهور برسد، هرچند آن عمل انجام نگیرد، یا حتی مصلحتی در کار انجام آن نباشد، چنانکه ذبح حضرت اسماعیل علیه السلام ظاهراً مصلحتی نداشت، اما کمالی که برای یک پدر پیر در اثر آمادگی برای ذبح فرزند جوانش حاصل می‌شود. بدون اینکه بگوید: مگر اسماعیل چه گناهی کرده که من در این سن پیری باید او را ذبح کنم- مصلحت بی‌ظنیری است که با همین امر امتحانی حاصل می‌شود. عجیب‌ترین است که حضرت ابراهیم بعد از ده‌ها سال عبادت و تجربه و فکر و دریافت وحی، آیا آمادگی را پیدا کرد، ولی نوجوانی که قطعاً سن او زیر بیست سال بوده، وقتی به او گفته شد: «إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ»، جواب داد: «يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمُرْ؛ دستور خدا را عمل کن! و چون احساس می‌کرد که نگرانی پدر این است که در حال انجام وظیفه، رفتار فرزند موجب اشکالی شود، اضافه کرد: «سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ

نوع است:

یکی آنکه ارتکاب گناه شخص را مستعدّ تکرار آن گناه می‌کند، و حتی زمینه را برای ارتکاب گناهان بزرگ‌تر فراهم می‌کند، تا آنجا که ممکن است موجب عاقبت شز و ابتلا به شک و شبهه در دین و سپس منجر به کفر و الحاد گردد و شخص از سعادت ابدی به کلی محروم شود. این شرور، لازمه طبیعی رفتار خود شخص است و می‌تواند به عذاب ابدی منتهی شود، و چنانکه قبلاً اشاره شد لازمه انتخاب‌گری انسان است.

دوم اینکه گناهی موجب ضرر مادی به دیگران شود، مانند غصب اموال و قتل نفوس. در این موارد، اول‌خدای متعال برای کسی که مورد ظلم قرار گرفته، حق دفاع و قصاص قائل شده است تا ضرر وارد شده را جبران کند، و اگر موفق نشد که حشش را بگیرد، خدای متعال از فضل و کرم خودش آن را در دنیا یا آخرت جبران می‌کند. ثانیاً، همین ظلم زمینه تکامل جدیدی را برای شخص مظلوم فراهم می‌کند که قبلاً فراهم نبود، یعنی موضوع جدیدی برای تکالیف تازه و امتحانات و انتخاب‌های دیگر پدید می‌آورد؛ آیا از حشش دفاع می‌کند یا نه؟ آیا به زیان خوش نصیحت و امر به معروف و نهی از منکر می‌کند یا نه؟ آیا درصدد انتقام‌گیری از ظالم برمی‌آید یا نه؟ آیا آبرویش را می‌ریزد یا نه؟ و سایر تکالیفی که زمینه رشد بعدی را برای شخص مظلوم فراهم می‌کند.

فرض سوم این است که گناه شخصی موجب ضررهای معنوی و محرومیت از ثواب‌های اخروی دیگران شود، یعنی رفتار کسی موجب ضعف اعتقادات دینی و فسادهای اخلاقی و رفتاری دیگران شود. روشن است که چنین گناهانی زمینه امتحان و انتخاب را برای افراد و گروه‌ها و قشرهایی از جامعه فراهم می‌کند، و یکی از ابعاد شروری است که بالتبع با بالعرض در نظام احسن منظور می‌شود و مسائل گوناگونی را در پی خواهد داشت که قبلاً به بعضی از آن‌ها اشاره شد؛ از جمله آن‌که زمینه آزمایش‌های فراوانی برای گمراه‌شدگان و دیگران فراهم می‌شود، ابواب وسیعی از رحمت الهی را به روی کسانی که به تکلیف خود عمل کنند می‌گشاید، و آثار گوناگونی برحسب مراتب اختیاراتشان به بار می‌آورد. هیچ امر غیر اختیاری، موجب مواخذه و مجازات نخواهد شد.

• پرسش ۵

نکته محوری که در بحث‌های گذشته مورد تأکید قرار گرفته است این بود که حکمت عمومی انواع و اقسام شرور و بلاهایی که در این عالم تحقق پیدا می‌کند، این است که زمینه‌ای برای انتخاب انسان و تکامل و تعالی اختیاری او فراهم کند. با توجه به این نکته، این سؤال مطرح می‌شود که آیا ممکن است بعضی از این شرور لائق برای برخی از افراد یک نوع عذاب و مجازات باشد؟ و آیا ممکن است یک جریان برای بعضی نعمت، و برای بعضی دیگر عذاب، و برای دسته دیگری صرفاً وسیله آزمایش باشد؟ مثلاً، این بیماری که امروزه شایع و همه‌گیر شده، آیا ممکن است برای افرادی یا اجتماعی وسیله تکامل و خیر و کسب فضائلی اخلاقی، مثل خدمت به دیگران و ایثار و انواع و اقسام فداکاری‌ها باشد، مانند کارهایی که پرستارها و پزشکان می‌کنند که جانشان را به خطر می‌اندازند و به مداوای بیماران می‌پردازند، و برای یک عده، نتیجه گناهانشان یا عذابیه باشد که خدای متعال بر آن‌ها نازل کرده تا مایه تنبیهشان باشد، یا موجب جبران و تکفیر سببانشان گردد، یا یک نوع عذاب ناشی از خشم و قهر الهی باشد؟

• پرسش ۳

در مواردی که انسان‌ها در اثر دوری از پیامبران و نبود مدارک کافی، از شناخت احکام واقعی بازمی‌مانند و طبعاً از مصالح عمل به آن‌ها محروم و بلکه متضرر می‌شوند، آیا این شرور و ضررها قابل جبران است یا افراد مطیع و سر به فرمان هم چارهای جز تحمل آن‌ها بدون داشتن راهی برای جبران ندارند؟

پاسخ‌استاد

در واقع اینجا به چند مطلب باید توجه شود: اول، منظور از اینکه راه وحی و بیانات پیامبران صلی الله علیه و آله نقص و ادراکات عقلی را جبران می‌کند، این نیست که با آمدن انبیا علت تامله برای فهم حقایق و شناخت تکالیف حاصل می‌شود و دیگر جهل و خطایی در این زمینه‌ها باقی نمی‌ماند؛ بلکه منظور این است که خدای متعال برای هدایت انسان‌ها به دادن عقل اکتفا نکرده و راه گسترده‌تری برآن افزوده است، ولی به هر حال، همان‌گونه که استفاده از عقل شرایطی دارد، بهره‌مندی از هدایت وحیانی هم شرایطی دارد که بعضی از آن‌ها باید با اختیار فراهم شود. جهت دیگر این است که خود این جهل وسیله می‌شود برای امتحان و انتخاب جدیدی که به نوبه خود زمینه تکامل بیشتری را فراهم می‌کند. وقتی می‌بایست کسانی تلاش کنند تا مفاد صحیح وحی را بفهمند، خود این امر، تکلیفی برایشان می‌شود که زمینه تکامل دیگری برای آن‌ها پیش می‌آورد، و عمل به آن موجب ثواب‌های فراوان می‌گردد. در واقع، این ندانستن مقدمه برای امتحان دیگری می‌شود که آیا برای شناخت‌های لازم، تلاش کافی و سعی لازم را انجام می‌دهند، یا تنبلی و هوای نفس، باعث بقای جهل و انحراف از حقیقت می‌شود؟

نکته سوم این است که اگر کسانی تلاش لازم را برای کشف حقیقت کردند و به دلایلی موفق نشدند، همین تلاششان عبادتی با اجر فراوان است که محرومیت از مصالح تکلیف را جبران می‌کند.

• پرسش ۴

بنابر آنچه گفته شد، احکام تشریعی خدای متعال برای این است که مردم راه درست را تشخیص دهند و به وظایفشان عمل کنند تا به مصالح واقعی دست پیدا کنند، اما همه افراد از این دستورات پیروی نمی‌کنند و همیشه در طول تاریخ چنین بوده که اکثر مردم از قوانین و احکام الهی سرپیچی و نافرمانی می‌کردند و به آن‌ها عمل نمی‌کردند و در اثر عصیان به آقائی مبتلا می‌شدند و حتی مشکلاتی برای دیگران هم به بار می‌آوردند. سؤالی که در این زمینه مطرح می‌شود این است که افرادی که به وظیفه خودشان عمل کردند، ولی آثار اعمال دیگران دامن‌گیرشان شد، چه گناهی کرده‌اند که باید متضرر شوند و به این شرور مبتلا گردند؟ و آیا این شرور و مشکلات و نواقصی که به‌وسیله نافرمانی عده‌ای دامن‌گیر بقیه افراد جامعه می‌شود، قابل جبران هست یا نه؟

پاسخ‌استاد

آثار سونی که برگناه و تعمد و طغیان مترتب می‌شود چند

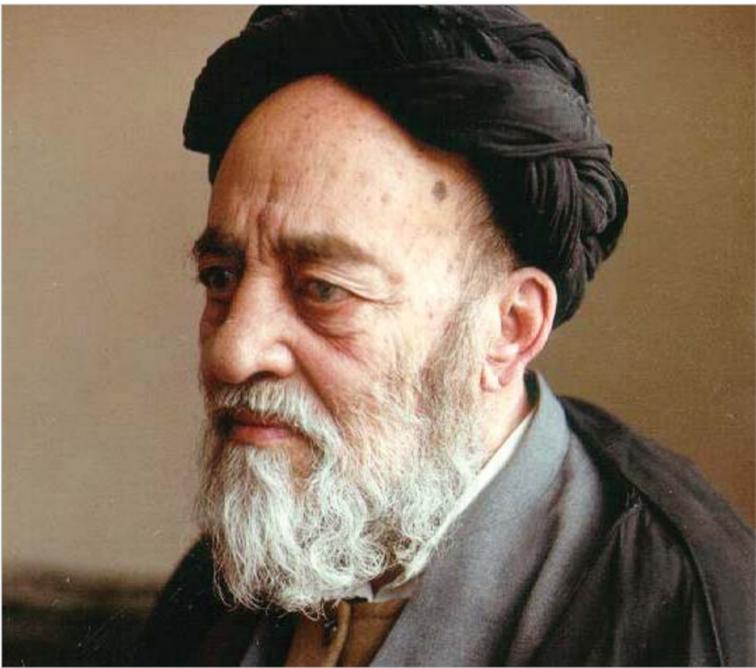
موجب لذت باشد یا رنج. آخرین سؤال این است که آیا ممکن است یک پدیده خاص برای یک نفر، هم موجب لذت و هم موجب رنج باشد یا نه؟

پاسخ‌استاد

این یک مسئله عمیق و قابل توجهی است و جا دارد که در اطرافش بحث‌های گسترده‌ای انجام گیرد. باید به این حقیقت روان شناختی توجه کرد که انسان‌ها از لحاظ رشد انسانی مراتب مختلفی دارند. همه ما می‌دانیم که انسان در ابتدای پیدایش خود، چندان فرقی با حیوان ندارد و معمولاً از یک امر ملایم با بدن لذت می‌برد و از امر ناملایم ناراحت می‌شود، و چیزی را که موجب لذت محسوس زودگذر باشد «خیر» می‌داند، و امر دردناک و رنج‌آور را «شر» می‌شمارد. ولی وقتی رشد می‌کند، گویا لایه دیگری در روح او به‌وجود می‌آید که فزاتر از سطح پیشین است. بجه وقتی بزرگ می‌شود کم کم چیزی به نام احترام و آبرو را درک می‌کند و به آن دل می‌بندد. بجه‌هایی که نزدیک سن بلوغ می‌رسند، می‌خواهند نزد دیگران محترم باشند و آبرویشان محفوظ باشد، اگر اشتباهی کردند کسی دیگر نفهمد، اگر نقصی دارند دیگران متوجه نشوند، و اگر در اثر فقر خانواده کمبودهایی دارند و حتی گرسنگی می‌کشند نزد دیگران ابراز نیاز نکنند. چنین کسی اگر احساس گرسنگی کند طبعاً ناراحت می‌شود، همچنان‌که هر حیوانی از گرسنگی ناراحت می‌شود، اما یک احساسی فوق احساس گرسنگی دارد که می‌گوید: من نباید بگذارم دیگران نیاز مرا بفهمند، و با اینکه گرسنه است اظهار گرسنگی نمی‌کند و چنین وانمود می‌کند که سیراست و نیازی به غذا خوردن ندارد، برای اینکه آبرویش حفظ شود. از این گونه مثال‌ها فراوان است. این وضع نشانه آن است که روح او یک ظرفیت طولی بیشتری پیدا کرده و رشد یافته است. روان‌شناسان تا حدودی این مراحل رشد را شناسایی و بیان کرده‌اند – با اختلافاتی که در بیاناتشان هست.

اما از نظر دینی، مطلب بسی فزاتر از این هاست، و گاهی ممکن است انسانی در یک لحظه نسبت به یک پدیده، چند نوع احساس مختلف داشته باشد. فرض بفرمایید مثلاً کسی طفل فقیر مرضی را می‌بیند که از گرسنگی یا بیماری در حال جان دادن است و نمی‌تواند کاری برای او انجام دهد؛ دلش می‌سوزد و اشکش جاری می‌شود، و در همین حال توجیه پیدا می‌کند به اینکه این احساس دل‌سوزی و هم‌دردی یک کمال انسانی است و از داشتن چنین کمالی خوشحال می‌شود و بر یک سطحی از روحش لذت می‌برد. همچنین مراتب دیگری از کمال برای روح انسان وجود دارد که روان‌شناسان متعارف شناخت کاملی از آن‌ها ندارند، اما در معارف دینی به‌عنوان مراتب ایمان و عناوینی مانند آن معرفی شده است، به طوری که ممکن است در زمان واحد در مورد پدیده واحدی انواعی از احساس لذت و رضایت، و متقابلاً اصداد آن‌ها، برای انسان حاصل شود. مثلاً ممکن است کسی مبتلا به بیماری ذات الریه شود، درد بکشد، تنگی نفس و سینه درد داشته باشد و از این آفت‌ها رنج ببرد، و در همین حال، توجیه داشته باشد که اینکه وظیفه داشته که نزد دکتر برود و دوا بخورد و این کار را انجام داده است و پاداش اطاعت خدا را خواهد داشت، بعد توجه کند به اینکه تحمل این درد و رنج‌ها موجب آموزدان گناهانش می‌شود، و موجب درجات بهشتی می‌گردد، و بالاخره موجب رضایت خدا می‌شود. چنین کسی در یک لحظه در عین رنج بردن از درد و بیماری، انواعی از لذت‌ها را برحسب مراتب ایمان و معرفت و توجه به مقام ربوبی خواهد داشت. حقیقت این است که گنجایش و ظرفیت انسان خیلی بیش از این‌هاست و تصور مراتب آرامش و رضایت اولیای خدا نسبت به مقدرات الهی و لذت‌های فوق العاده‌ای که برای ایشان حاصل می‌شود برای افراد عادی میسر نیست، و طبعاً تصدیق به آن‌ها و درک نمونه‌های عینی آن‌ها سخت‌تر و دشوارتر خواهد بود. برای نمونه، امامان در روایاتی فرموده‌اند: اگر مصیبتی به شما وارد شود و شما مبتلا به رنج و المی شوید، ما ناراحت می‌شیم، و در بعضی نقل‌ها آمده که حتی ما بواسطه مرضی شما مرخص می‌شویم، و نیز در شادی و سرور شما دیگر می‌گردیم، و طبعاً افزایش کمتی و کیفی غم و شادی اقتضا دارد که بر مقدار و مرتبه غم و شادی امام صلی الله علیه و آله نیز افزوده شود. اکنون ملاحظه کنید که روح امام چه ظرفیت عظیمی برای تحمل انبوه غم‌ها و شادی‌ها و حتی جمع بین آن‌ها دارد!

یک نکته در اینجا قابل توجه است و آن این که همین انسانی که هم از لحاظ طوی و هم از لحاظ عرضی ظرفیت‌های متفاوتی دارد، اگر تمام توجه او به یک مرتبه معطوف شود و در همان مرتبه تمرکز پیدا کند، دیگر پدیده‌های سایر مراتب را درک نمی‌کند، مثل کسی که درد خیلی شدیدی دارد، و اصلاً نمی‌تواند به چیزی دیگر توجه کند. البته انسان‌های کامل می‌توانند مراتبی از این‌ها را هم جمع کنند، اما شرایط حیات مادی تحمل تمرکز در همه آن‌ها را ندارد. حتی اگر به صدق «فَلَوْنَا أَوْعَيْتَ لِمَشِيئَةِ اللَّهِ» (بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۳۲۷) در یک مرتبه خاص تمرکز کامل پیدا کند، می‌تواند بگوید که از مراتب دیگر اطلاعی ندارم. «وما أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ» (احقاف، ۹)، «إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» (ابراهیم، ۱۱) البته ما هر اندازه دلیل وحیانی داشته باشیم می‌توانیم وجود چنین مقاماتی را برای کسانی تصدیق کنیم، و آرزو داریم که خدای متعال، به برکت عنایت اولیای کاملش روزنه‌ای از این حقایق به روی ما بگشاید، و اندکی از این مواهب ویژه به ما هم مرحمت کند.

شیفتگی آیت‌الله امینی به علامه طباطبایی

شیفتگی آیت‌الله امینی رحمته به علامه طباطبایی رحمته به حدی بود که از ابتدا تا انتها هیچ‌گاه ایشان را رها نکرد و درک محضر علامه را از توفیقات الهی می‌دانست. در پی ارتحال آیت‌الله ابراهیم امینی رحمته از اعضای مجلس خبرگان رهبری و از اساتید پیشکسوت حوزه، مرتضی نجفی قدسی از خادمان قرآن و مؤسس دارالقرآن علامه طباطبایی رحمته یادداشتی به این شرح نگاشته است:

شیفتگی آیت‌الله امینی رحمته به علامه طباطبایی رحمته
به حدی بود که از ابتدا تا انتها هیچ‌گاه ایشان را رها نکرد و با توجه به این که معمولاً شاگردان درس‌ها دوره‌ای عوض می‌شوند؛ ولی ایشان درک محضر علامه طباطبایی رحمته را برای خود از توفیقات الهی می‌دانست.

حیات سیاسی و اجتماعی
در بحث حیات سیاسی و اجتماعی آیت‌الله امینی رحمته هم، بحمدالله تاکنون سخن‌های زیادی گفته شده و مسئولیت‌های ایشان در جایگاه امامت جمعه قم، مجلس خبرگان رهبری، مجمع تشخیص مصلحت نظام، تدوین و بازنگری قانون اساسی، سفرهای تبلیغی داخل و خارج از کشور، همراهی با نهضت امام خمینی رحمته از همان سال ۱۳۴۱ و پایه‌گذاری جامعه مدرسین حوزه در قبل از انقلاب و طرح جمعیت امام خمینی رحمته بعد از ارتحال آیت‌الله‌العظمی حکیم، عزیمت به تهران به‌همراه علمای بلاد برای نجات جان حضرت امام رحمته که رژیم منحوس پهلوی ایشان را به اعدام محکوم کرده بود و خلاصه یک عمر مجاهدت در راه خدا، هر کدام صفحات درخشانی از حیات سیاسی و اجتماعی ایشان محسوب می‌شود.

خطابه‌های ایشان در جایگاه نماز جمعه و دیگر جاها برآیند همگی‌شان دعوت به پروردگار بود. طرح نکات اخلاقی و سازنده دربیانات ایشان فراوان بود و لذا باید گفت که به‌راستی حوزه، یکی از اساتید مسلم اخلاق خود را از دست داد.

پذیرش مجتمع آموزش علوم اسلامی کوثر ویژه خواهران

پذیرش طلبه‌های خواهر در مقطع سطح چهار را آغاز کرد و هم‌چنین برای سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ علاوه بر رشته تفسیر تطبیقی، مجوز برای پذیرش طلبه در رشته علوم و معارف قرآن نیز صادر شده است و هم‌اکنون تنها مرکز تخصصی در این رشته است.

وی در پایان اظهار داشت: از جمله فعالیت‌های علمی مجتمع آموزش علوم اسلامی خواهران کوثر، برگزاری سمینارها، کرسی‌های آزاداندیشی و نشست‌های بین‌المللی است که در واقع این نشست‌های علمی در بحث تعاملات فرامرزی و آشنایی با نگاه و زاویه دید افراد خارج از کشور بسیار مؤثر است و می‌تواند، گام مناسبی در جهت شناخت فضای خارج از کشور جهت تبلیغ باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم رضائی معاون آموزش سطح ۴ مجتمع آموزش علوم اسلامی خواهران ۱۷ اردیبهشت با اشاره به بیش از ۳۰ سال سابقه فعالیت علمی و پژوهشی این مرکز در حوزه‌های قرآنی و فقهی، کلام، تاریخ و مطالعات زنان، اظهار داشت: مجتمع آموزش علوم اسلامی خواهران دارای گروه‌های علمی فعال است و اولین پژوهش‌کننده ویژه بانوان در این مجتمع افتتاح شده که زمینه مناسبی را برای پژوهش‌های علمی در کارگروه‌های تفسیر و علوم قرآن، فقه و اصول، ادبیات عرب و کلام اسلامی فراهم ساخته است.

معاون آموزش سطح ۴ مجتمع آموزش علوم اسلامی خواهران کوثر با اشاره به پذیرش خواهران طلبه در سطح دو، سه و چهار، اظهار داشت: این مجتمع از سال ۱۳۹۴

شخصیتی که بسیار سلیم‌النفس و دعوتش همیشه به وحدت بود و از استوانه‌های انقلاب محسوب می‌شد. او همیشه در خط امام و رهبری معظم انقلاب حرکت می‌کرد و در اعلام مواضع نیز، بسیار اصولی و عادلانه و سنجیده عمل می‌کرد و در مقابل کسانی که در صدد ایجاد تفرقه در اجتماع بودند، می‌ایستاد و از مرز تقوی و عدالت خارج نمی‌شد. بحث در این مقال نیز بسیار است و تقریباً آحاد مردم با مواضع و اندیشه‌های سیاسی ایشان آشنا هستند و من در این بخش، به همین اشارات کوتاه اکتفا می‌کنم و به فضل بعدی می‌پردازم.

• حیات معنوی و عرفانی

در حیات معنوی و عرفانی آیت‌الله ابراهیم امینی رحمته کمتر سخن گفته‌اند و تکیه اصلی بحث بنده در این مقال، بیشتر متوجه این فراز از زندگی ایشان است؛ چون مشاهده سلوک معنوی بزرگان قطعاً اثر اخلاقی و سازندگی در انسان دارد و هنگامی که انسان یک الگوی خوبی از معرفت و انسانیت مشاهده می‌کند، دوست دارد که مشابه او شود و لذا فرموده است: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» (احزاب: ۲۱)؛ یعنی به‌درستی که برای شما در وجود مقدس پیامبر اکرم رحمته الگو و اسوه بسیار خوبی هست؛ پس بنابراین ما برای ترقی و سازندگی خود، نیازمند مشاهده الگوها و اسوه‌های حسنه هستیم.

یکی از دلایل این‌که در روایات، نگاه کردن به علما را عبادت محسوب کرده است، از این جهت است که باید به الگو نگاه کنیم و مطابق مشی او طی طریق کنیم که در مرحله نخست پیامبر اسلام رحمته و ائمه طاهرين رحمته هستند و در مرحله بعد عالمان ربانی، بهترین الگوها و سرمشق‌ها در مسیر کسب فضائل اخلاقی و معنوی محسوب می‌شوند. آیت‌الله امینی رحمته از سال ۱۳۲۶ شمسی که وارد حوزه علمیه قم شد، از محضر اساتید بزرگی بهره‌مند شدند که برجسته‌ترین آن‌ها عبارتند از: مرحوم آیت‌الله حاج آقا رحیم ارباب در اصفهان و پس از عزیمت به قم ابتدا در محضر حضرات آیات سلطانی طباطبایی رحمته، بهاء‌الدین و مجاهدی و سپس مراجع عظام تقلید حضرات آیات بروجردی، مرعشی نجفی، سید محمدرضا گلپایگانی، علامه طباطبایی رحمته و امام خمینی رحمته بودند.

هر کدام از این شخصیت‌ها که حقیقتاً از عالمان ربانی بودند، در شکل‌گیری شخصیت معنوی آیت‌الله امینی رحمته دخیل بودند و ایشان از هر کدام این بزرگواران در سیر و سلوک خود بهره‌مند بود.

شکرت در درس اخلاق حضرت امام خمینی رحمته از همان ابتدا و سپس حضور در درس‌های فقه و اصول ایشان تا قبل از تبعید حضرت امام به نجف و هم‌چنین حضور پیوسته در درس‌های عمومی و خصوصی علامه طباطبایی رحمته، از دوران مهم شکل‌گیری شخصیت معنوی و عرفانی آیت‌الله امینی رحمته محسوب می‌شود.

• شیفتگی آیت‌الله امینی رحمته به علامه طباطبایی رحمته
شیفتگی آیت‌الله امینی رحمته به علامه طباطبایی رحمته به حدی بود که از ابتدا تا انتها هیچ‌گاه ایشان را رها نکرد و با توجه به این که معمولاً شاگردان درس‌ها، دوره‌ای عوض می‌شوند؛ ولی ایشان درک محضر علامه طباطبایی رحمته را برای خود از توفیقات الهی می‌دانست و از آغاز تا نهایت به‌طور مرتب در جلسات علامه شرکت می‌جست و حتی در دوران تعطیلی درس‌ها و کوهلوت سن و بیماری حضرت علامه طباطبایی رحمته نیز، پیوسته در ارتباط با ایشان بود و وجودشان کسب فیض می‌کرد.

آیت‌الله امینی رحمته می‌گفتند: علامه طباطبایی رحمته اهل سیر و سلوک بود؛ ولی هیچ‌گاه تظاهر به عرفان و معنویت نمی‌کرد و حتی گاهی از ایشان که درباره سیر و سلوک سنوالی می‌شد غالباً فطره می‌رفتند و به‌اصطلاح تقیه می‌کردند و گاهی هم افراد سنوالت‌کننده را به برادرشان آیت‌الله‌محمدحسن الهی ابراهیم می‌دادند. او می‌گفت: علامه طباطبایی رحمته شخصیت جامعی داشت و از جهات مختلف کم‌نظیر بود؛ اگرچه به صاحب تفسیرالمیزان معروف شدند؛ اما جنبه‌های مختلفی داشتند که از خیلی از آن‌ها صلاً صحبتی نمی‌شود. آیت‌الله امینی رحمته این بحث را که علامه طباطبایی رحمته در اواخر عمر دچار بیماری فراموشی شدند، قبول نداشت و عدم سخن گفتن و سکوت ایشان در ماه‌های آخر حیاتشان را ربطی به فراموشی نمی‌دانست؛ بلکه در عوالمی سیر می‌کرد که بقیه توجه به این معنا را نداشتند و فکر می‌کردند، دچار فراموشی شده است و حال آن‌که مراقبه ایشان در اواخر بسیار شدید شده بود و خلاصه آیت‌الله امینی رحمته می‌گفتند: من چندین بار که به عبادت و دیدن ایشان رفتم، سنوالاتی می‌کردم که علامه پاسخ‌های کوتاهی می‌داد و از این پاسخ‌ها معلوم بود که ایشان دچار فراموشی نشده است؛ ولی سیر و سلوک ایشان طوری شده است که دیگر صحبت نمی‌کنند.

آیت‌الله امینی رحمته در جلسه‌ای که در جمع خانواده علامه طباطبایی رحمته در بیت ایشان حضور پیدا کردند، از آن‌ها خواستند که تمام حالات و سکنات علامه را در منزل بازگویی کنند؛ چراکه رفتار ایشان برای اهل معرفت می‌تواند درس مهمی باشد.

• چرا به شهید می‌گویند شهید؟!

آیت‌الله امینی رحمته در همان جلسه گفتند: در اواخر عمر و در همان زمان بیماری علامه که سخن نمی‌گفتند و افراد تصور فراموشی داشتند، من از ایشان پرسیدم: چرا به شهید می‌گویند شهید؟! آیا به جهت حضور در جنگ است؟ که علامه طباطبایی رحمته فرمودند: «نه بالاتر، مقام اعمال است» این جواب خیلی عمیق بود و ایشان می‌خواست بفرماید، همان‌طور که امام و پیامبر رحمته به سوی کمال حرکت می‌کنند و سیر و سلوک صعودی دارند، مقام شهید هم این‌گونه است. و یا از حضرت علامه می‌پرسند: شما هم اکنون در چه مقامی هستید؟ که می‌فرمایند: مقام تکلم! و سنوالت می‌کنند با چه کسی؟! که جواب می‌فرمایند: با حضرت حق!

• سفر هفت‌روزه به مکه و مدینه

در سال ۱۳۸۴ توفیقی یار شد تا در معیت آیت‌الله امینی رحمته، آیت‌الله رسولی محلاتی، استاد محمدرضا حکیمی، استاد عزیزالله عطاردی و برخی رجال و شخصیت‌های علمی که برگزیدگان کتاب سال ولایت بودند، سفری هفت‌روزه به خانه خدا داشته باشیم. در آن سفر بنده از نزدیک شاهد اعمال و مناسک عمره ایشان بودم و گاهی در معیتشان به حرمین شریفین مشرف می‌شدم و اهتمام زیاد ایشان به تلاوت قرآن برآیم جلب توجه می‌کرد؛ کاری که متأسفانه ما به آن اهمیتی که باید، نمی‌دهیم و حال آن‌که سیره ائمه اطهار رحمته و علمای ربانی ما این بوده که پیوسته و حتی روزی چند جزء قرآن می‌خواندند. در احوالات حضرت امام خمینی رحمته آمده است که یکی از شخصیت‌ها از ایشان می‌پرسد: شما چرا این قدر قرآن می‌خوانید؟! اگر به یاد داشته باشید، همه‌ساله در آستانه ماه رمضان دفتر حضرت امام اطلاعیه‌ای می‌داد و تمام برنامه‌های ایشان را تعطیل اعلام می‌کرد و امام در ماه رمضان عمده وقتشان به تلاوت قرآن می‌گذشت و بسیار کم و به‌ندرت و در حد ضرورت با کسی ملاقات می‌کردند.

آن شخص می‌گوید: حضرت امام در جواب من که عرض کردم، شما چرا این قدر قرآن می‌خوانید؟! پس از مکتبی پاسخ دادند: هر کس که بخواهد از آدمیت سردرد بیاورد و آدم بشود، باید دائم قرآن بخواند!

اهتمام به زیارات و ادعیه مأثوره، از اهل بیت رحمته از ویژگی‌های آیت‌الله امینی رحمته بود و از هر فرصتی برای این معنا استفاده می‌کرد و من از نزدیک به‌خصوص در آن سفر هفت‌روزه مکه و مدینه، شاهد روح معنوی و عبادی ایشان بودم. خدایش رحمت کند و با اولیای الهی محشورش فرماید و ما را هم بیمارزده «وَسَيَخْ بِمُحَمَّدٍ زَيْدٌ كَالْعَشِيِّ وَالْإِبْرَاهِيمِ» (غافر: ۵۵)

• پی‌نوشت‌ها

۱. کتاب به پای آفتاب، ج ۲، ص ۱۵۷.

برگزاری درس اخلاق آنلاین ویژه طلاب جامعه‌الزهرای رحمته

سرپرست اداره‌کل امور تربیتی جامعه‌الزهرای رحمته، از برگزاری درس اخلاق عمومی آنلاین ویژه طلاب این مرکز خبر داد. به گزارش خبرگزاری حوزه، سیده‌زهرا حسینی عنوان کرد: با توجه به عدم برگزاری کلاس‌های حضوری طلاب جامعه‌الزهرای رحمته در روزهای کروناوی، درس اخلاق طلاب جامعه‌الزهرای رحمته در نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به‌صورت آنلاین برگزار می‌شود.

سرپرست اداره‌کل امور تربیتی جامعه‌الزهرای رحمته با بیان این‌که جلسات درس اخلاق برای طلاب دوره عمومی و تکمیلی مجموعه به‌طور مجزا تشکیل می‌شود، افزود: جلسه درس اخلاق طلاب دوره عمومی حضوری و غیرحضوری روزهای یکشنبه هر هفته، از ۱۱ اردیبهشت تا آخر خرداد ساعت ۱۲ تا ۱۳ به‌صورت آنلاین برگزار می‌شود و خانم زهرا فخرروحانی، احمد لقمانی، استاد اخلاق حوزه ارائه می‌شود.

آثار ماندگار

تقریب‌المعارف

«تقریب‌المعارف»، به زبان عربی و در موضوع اصول اعتقادات، نوشته ابوالصلاح حلبی، شیخ تقی‌الدین بن نجم‌الدین بن عبیدالله بن عبدالله بن محمد حلبی (۳۴۷-۴۴۷ ق) است.

این کتاب، از منابع معتبر کلامی است که بسیار مورد توجه علمای شیعه قرار گرفته است. علامه مجلسی، این کتاب را کتابی مناسب در عقاید و دارای روایاتی جالب می‌داند و در کتاب بحارالانوار بسیار به آن استناد کرده است.

شیخ حر عاملی نیز این کتاب را کتابی خوب و ارزشمند می‌داند و آن را از مصادر کتاب خود، «اثبات الهداة بالنصوص و المعجزات» شمرده است.

علامه شوشتری در کتاب «کشف القناع فی حجیة الاجماع»، به این کتاب استناد کرده و در کتاب «قاموس الرجال»، این کتاب را در نهایت خوبی دانسته است.

• ساختار و محتوا

کتاب «تقریب‌المعارف»، کتابی استدلالی و برهانی است که در چهار قسم تنظیم شده و مؤلف شیوه‌ای منطقی را برای بحث در هر یک از موضوعات کتاب به کار گرفته است. کتاب، شامل مباحث توحید، عدل، نبوت، امامت و بحثی درباره امام زمان رحمته است. در آغاز مبحث توحید، مسئله لزوم شناخت و معرفت مطرح شده و سپس به حدوث اجسام اشاره شده و صفات خداوند متعال مورد بحث قرار گرفته است. در مبحث عدل، به حسن و قبح و قدرت خداوند بر قبیح و انجام ندادن آن، جبر و اختیار، حقیقت تکلیف و صفات مکلف و قاعده لطف اشاره دارد.

در مبحث نبوت، مسئله لزوم انتخاب رهبر از طرف خداوند و این‌که پیامبر رحمته است و راه‌های شناخت پیامبر رحمته، عصمت و معجزات پیامبر اسلام رحمته، مانند قرآن مطرح شده است.

در مبحث امامت، به مسئله عصمت امام، معجزات ائمه رحمته، نص بر امامت، آیات و نصوص دال بر امامت حضرت علی رحمته، مخالفت‌های آن حضرت با خلفای سه‌گانه، انگیزه بیعت آن حضرت با آن‌ها، علت پذیرفتن شورا و معایب خلفای سه‌گانه و... اشاره شده است.

در بحث مربوط به امام زمان رحمته با دلیل‌های عقلی و نقلی بر امامت آن حضرت، انگیزه غیبت و طول عمر آن حضرت، استدلال شده و نمونه‌هایی از انسان‌هایی که عمر طولانی داشته‌اند ذکر شده است.

• نکات مهم

بخشی از این کتاب به چاپ نرسیده که شامل مطالبی مانند این است:
۱. مطالبی که از صحابه روایت شده و تصریح در مذمت سه خلیفه نخستین دارد و هم‌چنین اعترافات آن‌ها در هنگام مرگ که شامل هشتماد روایت است.
۲. سخنان حضرت علی رحمته و برخی از صحابه و تابعین و عایشه درباره عثمان.
۳. خون‌خواهی عثمان توسط طلحه و زبیر، عایشه، معاویه و عمرو عاص و بحثی درباره آن.

۴. نبودن ویژگی‌های امامت در سه خلیفه نخستین و مطاعن آن‌ها.
۵. رد ادله مخالفین.

• وضعیت کتاب

کتاب حاضر را حضرت آیت‌الله رضا استادی، تصحیح و تحقیق کرده و بر آن مقدمه و تعلیقه زده است.

این چاپ از روی نسخه‌ای که در کتابخانه حضرت آیت‌الله نجفی مرعشی است، تحقیق و تصحیح شده است. در مقدمه این چاپ، زندگی‌نامه مؤلف و معرفی کتاب آمده است.

• نسخه‌شناسی

۱. نسخه‌ای در کتابخانه حضرت آیت‌الله نجفی مرعشی موجود است که تاریخ نگارش آن مربوط به قرن یازدهم هجری است.

منبع: نرم‌افزار جامع‌الاحادیث مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

گفت‌وگو

شده‌اند. الان کانون‌های ما در مشهد با کانون‌های همدان ارتباط دارند و ممکن است، محصولی که در همدان تولید می‌شود، در مشهد عرضه گردد. کار دیگر قراگراه، جمع‌آوری بانک‌های اطلاعاتی از کارآموزان، مربیان، کارآفرینان و اساتیدی است که الان مشغول به فعالیت در این عرصه هستند. قراگراه از ظرفیت‌های درون‌استانی و بیرون‌استانی استفاده و فعالیت‌های زنجیره‌ای را دنبال می‌کند.

۵ می‌شود گفت بعد از ایجاد انگیزه، آموزش و تولید، مهم‌ترین کار، عرضه محصولات است. در این باره چه تمهیداتی اندیشیده‌شده‌است؟

● در استان‌ها نمایشگاه‌های فصلی و مناسبتی برگزار می‌شود؛ مثلاً در ایام دهه فجر، نمایشگاهی از تولیدات خانواده طلاب برگزار می‌شود. در اکثر استان‌ها این نمایشگاه‌ها برگزار شده و استقبال از این نمایشگاه‌ها بسیار خوب بوده است و وقتی مردم تولیدات خانواده طلاب را مشاهده می‌کنند، انگیزه‌ای برای آن‌ها ایجاد می‌شود و الگو می‌گیرند؛ چون برای آن‌ها جالب توجه است که خانواده‌های طلبه در این عرصه‌ها این اندازه موفق عمل کرده‌اند.

۵ جدا از توصیفاتی که از این کار داشتید، گزارشی دارید که مشخص شود، چه برنامه‌هایی تاکنون عملیاتی شده و چه برنامه‌هایی برای آینده در دستور کار دارید؟

● به! گام نخست قراگراه را تا شهریور ۹۹ تدوین کرده‌ام. بخش اول گام نخست از شهریور تا آذر ۹۸ بود که این مرحله با موفقیت به پایان رسید. در این مرحله ۷۰ کانون در کشور با ۲۱۷ هسته و حدود ۷۰۰ نفر عضویت شده است. دوره‌های مختلفی در حوزه‌های رایانه، تولید سنگ‌های قیمتی، جرم‌دوزی، بافندگی، رشته‌های خیاطی، صنایع دستی، فیلمنامه‌نویسی و تدوین، ترجمه و ویراستاری برگزار شده است. هم‌چنین دوره‌های تربیت مربی مهدهای قرآن و مهدهای کودک و دوره مهارتی تربیت مربی در کشور برگزار شده است.

۵ گفتید گام نخست تا پایان شهریور ۹۹ خواهد بود؛ چشم‌انداز شما چیست؟ یعنی پایان شهریور ۹۹ قرار است چه اتفاقی بیفتد؟

● در گام نخست با نگاه شکل‌محور، بخش زیادی از کانون‌ها و هسته‌ها ایجاد و سازمان‌دهی می‌شود و در همه استان‌ها، بانک اطلاعاتی از کارآفرینان برتر، افراد خوداشتغال، اساتید، مربیان، راهبرها، مشاوران ایجاد و تکمیل می‌گردد.

آموزش‌ها در انواع مختلف آن برنامه‌ریزی شده و فرایند ۳۰

شغل خانگی مشخص و تدوین می‌گردد. ظرفیت سازمان جهت استفاده حداکتری مشخص می‌شود و به‌لطف الهی بخشی از نرم‌افزار جامع توانمندسازی و خوداشتغالی آماده می‌گردد.

۵ بی‌تردید نقش مراکز و نهادهای حوزوی دیگر در امور رفاهی و معیشتی طلاب مؤثر است. مرکز خدمات برای هماهنگی با این نهادها چه جلسات و تفاهم‌نامه‌هایی داشته‌است و ثمره آن چه بوده‌است؟

● در این مدت تفاهم‌نامه‌های خوبی میان مراکز حوزوی به امضا رسیده است. مرکز خدمات با سازمان تبلیغات، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، بنیاد برکت، کمیته امداد امام، جامعه‌المصطفی‌العالمیه و نهادهای حوزوی و غیر حوزوی همسو، تفاهم‌نامه‌های خوبی در این زمینه امضا کرده‌است و از ظرفیت‌های علمی، فکری و اجرایی یکدیگر داریم استفاده می‌کنیم. همه به این نتیجه رسیده‌اند که موازی‌کاری به صلاح حوزه نیست؛ به‌خصوص با شرایط فعلی که در اقتصاد کشور داریم.

۵ الان یک خانواده طلبه که این مصاحبه را می‌خواند و به یکی از این فعالیت‌ها علاقه دارد، چه کار باید بکند؟

● ما هنوز در بخش نرم‌افزار، مشکلاتی داریم و نتوانستیم، از طریق سامانه سخا این خدمت را در اختیار خانواده طلبه‌ها قرار بدهیم. ان‌شاءالله به‌زودی این کار به سرانجام خواهد رسید؛ اما تا آن وقت خانواده‌ها می‌توانند هم با تماس تلفنی با مراکز استانی و معاونت‌های فرهنگی و اداره معیشت استان و هم حضوری، ارتباط بگیرند و از آموزش‌هایی که در هراستانی برگزار می‌شود، آگاه بشنوند. ضمن این‌که در پرتال مرکز هم صفحه معیشت و توانمندسازی را راه‌اندازی کردیم که تقریباً در این صفحه شماییلی از زحمات دوستان در استان‌ها برای همه قابل رؤیت است؛ مثل خیرهای دوره‌های آموزشی، نمایشگاه‌هایی که در کشور برگزار شده و دوره‌های مدیریت هزینه.

فنی و حرفه‌ای هم همکاری دارید یا مستقل عمل می‌کنید؟

● ایجاد قراگراه برای استفاده از ظرفیت‌های موجود بود و نیازی نبود ما خودمان در حوزه آموزش، فعالیتی را شروع کنیم. ظرفیت‌های بسیار خوبی الان در کشور وجود دارد. مثلاً در حوزه فنی و حرفه‌ای از کلاس‌های این سازمان استفاده می‌کنیم تا جایی که امروز خیلی از مهارت‌آموزان خودشان مربی فنی و حرفه‌ای شده‌اند؛ یعنی خانمی که رفته آموزش خیاطی دیده و دوره مربی‌گری را هم گذرانده و مجوز مربی‌گری خیاطی در فنی و حرفه‌ای دارد، در همین سازمان مشغول به فعالیت می‌شود که خود تولید شغل است. آموزش‌های مجازی هم امروزه ابزار مهمی است که از آن بهره می‌بریم. البته این را هم عرض کنم که ما به‌صرف این‌که یک نفر بود آموزش ببیند، اکتفا نمی‌کنیم؛ براساس همان سیاست، حمایت، هدایت و تسهیل‌گری مسیر را کنار هم جلو می‌بریم؛ یعنی تا فرد به یک شغل پایدار خانگی و درآمد نرسد، او را رها نمی‌کنیم. برای مرکز خدمات مهم است که این آموزش، عملیاتی بشود.

۵ در خیرها گاهی می‌خوانیم که در فلان استان، قراگراه راه‌اندازی شد. دقیقاً این قراگراه‌های استانی چه وظیفه‌ای دارند؟

● عرض کردم که ما با هدف تصحیح نگرش خانواده‌ها در حوزه اقتصاد زندگی و هزینه‌کرد بهینه و رسیدن به درآمد و مدیریت آن، به این عرصه ورود کردیم. قراگراه مرکزی در ستاد است و قراگراه‌های عملیاتی در مراکز استانی تعریف شده که یک شورای مشورتی دارد و مسئولان استانی و شهری در آن عضو هستند و همانطور که برای سایر اقشار و اصناف آن منطقه تدبیر می‌کنند، بخش ویژه‌ای را با هدف الگوسازی از میان خانواده طلاب، حمایت می‌کنند. بعد از این‌که قراگراه در استان شکل گرفت، وارد بخش‌های انگیزشی می‌شویم. ابتدا این انگیزه باید در خانواده طلبه ایجاد بشود. سپس آمایش مشاغل خانگی منطقه هم در آن شورا انجام می‌شود. مشاغلی که مورد نیاز استان است و قابلیت تولید و عرضه دارد و مطابق شأن خانواده است، احصا می‌شود و خانواده‌ها در قالب کانون و هسته، مدیریت می‌شوند. کانون‌ها در قراگراه جهادی، جغرافیامحور هستند؛ مثلاً در پردیسان قم که بیشتر خانواده‌های طلبه حضور دارند یا در شهرک مهدیه، کانون‌های ما شکل می‌گیرد. هسته‌ها هم مشاغل‌محور هستند؛ مانند هسته خیاطی، هسته صنایع دستی، هسته ویراستاری و هسته داستان‌نویسی. انواع و اقسام مشاغل در یک استان تحت عنوان هسته تعریف می‌شود و می‌تواند بین ۷ تا ۳۰ نفر عضو داشته باشد.

۵ این کانون‌ها و هسته‌ها چگونه تشکیل می‌شوند و چه کاربردی دارند؟

● خانواده‌های طلبه که وارد قراگراه جهادی می‌شوند، در رشته‌ای که علاقه دارند، عضو هسته می‌شوند. هسته‌های شغلی هم ذیل کانون‌های جغرافیایی فعالیت می‌کنند. در هر کانون یک راهبر داریم که فردی جهادی و دارای اطلاعات و اشراف کافی به منطقه و خانواده طلاب و مشاغل است. این راهبر شبکه‌ای را که از مجموع هسته‌ها در قالب یک کانون ایجاد کرده، مدیریت می‌کند. خانواده طلبه در رشته مورد علاقه خود دوره‌های آموزشی مقدماتی، تکمیلی و مکمل را می‌گذرانند؛ مثلاً اگر فرد در هسته خیاطی، آموزش مقدماتی نازک‌دوزی دیده، در دوره تکمیلی ژورنال شرکت می‌کند و بعد وارد آموزش مکمل در حوزه بازار، خرید و فروش، بازاریابی، آشنایی با ظرفیت‌ها و نیازها، مباحث مالیاتی و… می‌شود. این هسته‌ها هم افزایی هم دارند؛ یعنی در هسته خیاطی ممکن است یک نفر برش، یک نفر دوخت، یک نفر بسته‌بندی و یک نفر امور بازار را انجام بدهد. کانون‌ها هم در کشور به‌صورت یک شبکه که به هم پیوسته دیده می‌داند.

در حوزه مشاغل خانگی هم ما از میان شغل‌های مختلفی که در کشور از سوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی با کمیته امداد احصا شده، در گام نخست حدود ۷۰ شغل خانگی را احصا کردیم که با شان و منزلت خانواده طلبه، سازگار هستند. فهرست این مشاغل را به استان‌ها ابلاغ کردیم و هر استان با توجه به شرایط جغرافیایی و اقلیمی و براساس آمایش منطقه‌ای، ممکن است ۱۰ تا ۳۰ شغل را بر پایه شاخص‌ها، مناسب ارزیابی نموده و حمایت‌های لازم را پیگیری کند.

آشنایی با برنامه‌های اداره‌کل معیشت و توانمندسازی مرکز خدمات برای خانواده طلاب

مجموعه درآمد یک طلبه، اگر تنها به درس و تبلیغ و پژوهش بپردازد، مخارج زندگی در سطح متوسط و عادی در جامعه را کفاف نمی‌دهد. از این رو برنامه‌ای در مرکز خدمات حوزه‌های علمیه در حال اجراست که خانواده‌های طلاب را در برخی مهارت‌های درآمدزا که در شان خانواده روحانیت هم باشد، آشنا کند. این مهارت‌ها حتی اگر درآمدی هم برای خانواده نداشته باشد، دست‌کم، هزینه‌خاوار را کم می‌کند.
خبرگزاری حوزه برای آشنایی با فعالیت‌های مرکز خدمات در این زمینه، گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام والمسلمین علانیان مدیرکل معیشت و توانمندسازی مرکز خدمات انجام داده است که تقدیم علاقه‌مندان فرهیخته افق حوزه می‌شود.

دیگر تخصص‌ها و مهارت‌های تبلیغی ببیند تا مجهز باشد و بتواند در این حوزه ورود صحیح و درستی داشته باشد.

۵ برنامه‌ریزی شما برای همسران طلاب در این زمینه چیست؟

● به هر حال خانه در اختیار همسر طلبه است. ما هزینه‌هایی در زندگی داریم؛ فرض بفرمایید فرزند این خانواده می‌خواهد به مدرسه برود و احتیاجاتی دارد. تهیه برخی از ملزومات زندگی هم هزینه دارد. بنابراین ما در این بخش، دو حرکت مهم را مد نظر داریم:
۱. مدیریت اقتصاد خانواده
۲. ایجاد و توسعه مشاغل خانگی.

موضوع اقتصاد خانواده را تحت عنوان مدیریت هزینه‌های زندگی مطرح می‌کنیم. خانواده طلبه با آموزش‌های مختلف اساتید مجرب، می‌تواند هزینه‌های زندگی را تا حد زیادی پایین بیاورد. مثلاً در حوزه انرژی، استفاده از برق بین ساعت ۱۲ شب تا ۷ صبح به‌طور تقریبی تا حدود یک دهم برابر می‌تواند هزینه را کاهش بدهد. این را خیلی از خانواده‌ها نمی‌دانند. ماشین لباسشویی یا اتو را که مصرف بالایی دارند، ساعت هشت و نیم شب که اوج مصرف است، استفاده می‌کنند و چند برابر هزینه، بار زندگی می‌شود. مثال دیگر آشنایی با شوگردهای تخفیف فروشگاه‌های است. مثلاً یک فروشگاه کالشی را با ۲۰ درصد تخفیف می‌فروشد؛ درحالی‌که ۴۰ درصد این کالا شیشه و آب است و تنها ۶۰ درصد آن، محصول اصلی است و به‌راحتی می‌شود، این محصول را در خانه با هزینه‌ای بسیار پایین‌تر تولید کرد. در گذشته خانواده‌ها این کارها را انجام می‌دادند.

در حوزه مشاغل خانگی هم ما از میان شغل‌های مختلفی که در کشور از سوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی با کمیته امداد احصا شده، در گام نخست حدود ۷۰ شغل خانگی را احصا کردیم که با شان و منزلت خانواده طلبه، سازگار هستند. فهرست این مشاغل را به استان‌ها ابلاغ کردیم و هر استان با توجه به شرایط جغرافیایی و اقلیمی و براساس آمایش منطقه‌ای، ممکن است ۱۰ تا ۳۰ شغل را بر پایه شاخص‌ها، مناسب ارزیابی نموده و حمایت‌های لازم را پیگیری کند.

۵ برای آموزش خانواده طلاب، با نهادهای دیگر مانند

۵ در ابتدا بفرمایید هدف از راه‌اندازی اداره‌کل معیشت و توانمندسازی در مرکز خدمات چه بود؟

● همان‌طور که استحضار دارید در سنوات قبل در مرکز خدمات، معاونت «خدمات‌رسانی» وجود داشت. در سال‌های اخیر با توجه به شرایط اقتصادی کشور و تغییر و تحولاتی که در رویکرد مرکز خدمات و در حوزه خانواده پیش آمد، لازم بود که یک معاونت مجزا هم در امور فرهنگی و خانواده دیده شود؛ لذا با تدبیری که همکاران در معاونت برنامه‌ریزی داشتند، در مرحله اول معاونت خانواده و امور فرهنگی ایجاد گردید و بخش رفاهی از این معاونت جدا شد. از سوی دیگر با توجه به مشکلات معیشتی طلاب، بنا شد بخش دیگری از مأموریت‌های این معاونت در حوزه معیشت شکل بگیرد؛ لذا اداره‌کلی با عنوان اداره‌کل معیشت و توانمندسازی راه‌اندازی شد و در آن علاوه بر مسائل پیشین، بحث توانمندسازی خانواده طلاب هم در دستور کار قرار گرفت.

۵ برنامه‌های این اداره‌کل چیست؟

● عمده فعالیت این اداره‌کل به‌خصوص از نیمه دوم ۹۷ به بعد، در حوزه توانمندسازی خانواده بوده است. بخشی از کار هم به فروشگاه مربوط است. در گذشته یک فروشگاه فیزیکی در قم بود و بعدها البته در تهران، اصفهان و مشهد هم دنبال شد؛ اما با توجه به این‌که طلبه‌ها در اقصی نقاط کشور به تأمین کالاها و وسایل ضروری زندگی نیاز جدی داشتند، فروشگاه را در قالب فروشگاه مجازی پیگیری کردیم و الان این فروشگاه مجازی در سراسر کشور در دسترس همه طلبه‌هاست.

۵ به توانمندسازی و تولید کالا اشاره داشتید. بیشتر توضیح بدهید.

● موضوع توانمندسازی خانواده برای بزرگ‌ترهای ما بیشتر ملموس است. قبل از انقلاب در خانواده‌ها مرسوم بود که خانم خانه کارهایی را در منزل انجام می‌داد که هم کمک‌خرجی برای خانواده بود و هم سطح هزینه‌های خاوار را پایین می‌آورد. مثلاً خانم‌ها خودشان خیاطی می‌کردند یا قالیبافی می‌کردند و با صنایع‌دستی تولید می‌کردند. خود طلبه‌ها هم همین‌طور. علمای بزرگ ما در کنار تبلیغ و تدریس، به اشتغال نه‌تنها برای درآمد که به‌عنوان امر مطلوب شارع، توجه می‌کردند. در تاریخ داریم که وجود نازنین امام صادق یا امام باقر علیه السلام با این‌که نیاز مالی نداشتند و سطح زندگی این دو امام بزرگوار از دیگر ائمه علیهم السلام بالاتر بوده؛ ولی باز می‌بینید در باغ، بیل دست می‌گیرند و کار کشاورزی انجام می‌دهند؛ چون نفس کار کردن مطلوب است و این سیره علمای ما هم بوده است. بعد از انقلاب شرایط و برنامه‌هایی پیش آمد که ما کم‌کم از این مهم فاصله گرفتیم و عملاً خود طلبه کاملاً از این امر، منفک شد و خانواده طلبه هم به همین شکل. در این سال‌های اخیر مقام معظم رهبری که بحث اقتصاد مقاومتی را مطرح فرمودند و جامعه را به رونق تولید داخلی و استفاده از ظرفیت‌ها توجه دادند، ما این سوال را از خود کردیم که نقش ما در این شعار سالی که مقام معظم رهبری مطرح می‌کنند، چیست؟

الحمدلله از وقتی مرکز به این امر ورود کرد، شاهد بودیم که خیلی از طلبه‌ها و خانواده‌های آن‌ها با توجه به فرمایش مقام معظم رهبری از قبل آتش به اختیار شروع کرده‌اند و کارهای خیلی خوبی هم در کشور انجام شده است. ما هم با این نگاه وارد عرصه رونق تولید شده‌ایم و امسال با تشکیل قراگراه جهادی حضرت خدیجه علیها السلام به عرصه تولید ورود کردیم. این نام‌گذاری به چند دلیل انجام شد. یکی این‌که حضرت خدیجه علیها السلام یک خانم اهل اقتصاد و از تجار معروف و موفق مکه بودند. نکته دوم این‌که بخش قابل توجهی از موفقیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، مدیون ثروت و اینار حضرت خدیجه علیها السلام بود و نکته مهم‌تر این‌که ایشان همسر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بودند و جامعه هدف ما هم در این طرح، خانواده طلبه‌ها هستند. لذا نام مبارک ایشان را تبرکا و تیمنا روی قراگراه جهادی گذاشتیم تا از کارهای اداری فراتر باشیم و بتوانیم از همه ظرفیت‌ها در قراگراه استفاده کنیم.

۵ قراگراه یک اسم جدید است. برای پیگیری برنامه‌های سابق یا این‌که برنامه مشخص، متفاوت و جدیدی را در دستور کار دارید؟

● در ابتدای سال برنامه‌ای را آماده کردیم و مطالعاتی انجام دادیم. بخشی از مطالعه ما به داشته‌ها و مشاهده‌های میدانی مربوط بود. اسناد مختلفی را در زمینه رونق تولید، تولید و اشتغال مطالعه کردیم. آن‌چه در کشور تدوین شده بود و آن‌چه در مرکز خدمات از اسناد بالادستی بود، مطالعه شد. مصاحبه‌هایی هم خود دوستان زحمت کشیدند و گرفتند. از سایت‌ها و برنامه‌های صدا و سیما هم استفاده کردیم و در نهایت یک برنامه عملیاتی در حوزه قراگراه حضرت خدیجه علیها السلام برنامه‌ریزی کردیم. رویکرد مرکز خدمات در این قراگراه، برنامه‌ریزی، نظارت، هدایت‌گری، تسهیل‌گری و حمایت‌گری است. ما به‌هیچ عنوان نمی‌خواهیم، تصدی‌گری کنیم؛ یعنی نمی‌خواهیم کار به جایی برسد که اگر خانواده طلبه در عرصه‌ای ورود کرد، به ما تکیه بدهد و اگر مرکز خود را کنار کشید، آن خانواده زمین بخورد. او باید بتواند روی پای خودش بایستد و مرکز خدمات نیز فقط حمایت کند.

۵ جامعه‌هدف قراگراه چه کسانی هستند؟

● عمده توجه و تمرکز مرکز خدمات در قراگراه جهادی حضرت خدیجه علیها السلام، خانواده طلبه‌هاست. خود آقایان طلبه شنونشان مشخص است؛ تحصیل، تدریس، تبلیغ، تحقیق و پژوهش. الحمدلله مرکز مدیریت حوزه درباره اشتغال طلاب، یک سند بسیار خوب و جامعی را نوشته‌اند و شنونی که یک طلبه می‌تواند در آن مشغول به کار شود، درج شده است. البته به این معنا نیست که ما این جامعه هدف را کنار گذاشته باشیم؛ به هر حال

در گفت‌وگو با عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث بررسی شد

آیا کرونا همان مرگ سفیدی است که از علائم ظهور است؟

یکی از موضوعات این روزهای رسانه‌ها و جوامع اسلامی و غیراسلامی، موضوع «کرونا و آخرالزمان» است.

در این خصوص خبرگزاری حوزه به سراغ آقای ابراهیم شفیعی سروسستانی، «عضو هیئت علمی دانشگاه قرآن و حدیث» رفته تا پاسخ

سئوالات خود را از این «نویسنده و پژوهشگر حوزه مهدویت» جویا شدیم. این گفت‌وگو تقدیم خوانندگان هفته‌نامه افق حوزه می‌شود:

■ **ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار حوزه‌نیوز قرار دادید، کمی درباره «آخرالزمان» و اتفاقات پیرامون آن برای ما بفرمایید.**

● درباره آخرالزمان و نشانه‌های آن آثار فراوانی تدوین شده و در روایات به نشانه‌های زیادی برای این دوران اشاره شده است.

در باب نشانه‌های ظهور که بیشتر برای ما قابل توجه و مهم است، باید بدانیم که نشانه‌های ظهور انواع مختلفی دارند و به اعتبارهای مختلف تقسیم و دسته‌بندی شده‌اند.

این نشانه‌ها، به اعتبار زمان وقوع، به نشانه‌های نزدیک به عصر ظهور و نشانه‌های دور از عصر ظهور، به اعتبار نوع رویداد، به نشانه‌های اجتماعی، سیاسی و زیست‌محیطی و بالاخره به اعتبار حتمیت یا عدم حتمیت تحقق، به نشانه‌های محتوم (حتمی) و غیرمحتوم (غیرحتمی) تقسیم می‌شوند. در حال حاضر، نیاز است، درباره دسته‌بندی سوم؛ یعنی نشانه‌های حتمی و غیرحتمی صحبت کنیم.

به‌تعبیربرخی از اساتید، نزدیک به ۲۵۰۰ نشانه برای ظهور شمرده شده است که براساس روایات، تنها پنج مورد آن‌ها نشانه حتمی و محتوم است و باقی نشانه‌ها غیرحتمی است.

در برخی از روایات آمده است که پنج رویداد پیش‌از به پا خاستن قائم عجله‌الله تعالی فرجه‌ه، از نشانه‌های حتمی ظهور به‌شمار می‌آید؛ اول: برخاستن ندایی از آسمان (صیحه آسمانی)، دوم: خروج سفیانی، سوم: شکافتن زمین در منطقه بیداء، چهارم: خروج یاقیم مردی از یمین و پنجم: کشته شدن نفس زکیه که تمام آن‌ها در سال منتهی به ظهور و در فاصله کمی از ظهور به وقوع می‌پیوندد.

پس در بررسی نشانه‌ها باید دقت کنیم که ما با انبوهی از نشانه‌ها به عنوان نشانه‌های ظهور روبه‌رو هستیم که بسیاری از آن‌ها در زمان‌های قبلی محقق شده است؛ چون نشانه‌ها از نظر زمان یکسان نیستند و با فاصله با زمان ظهور اتفاق می‌افتد.

آن‌چه برای ما مهم و ملاک است و باید بیشتر به آن توجه کرد، نشانه‌های حتمی است که این پنج نشانه مذکور است و همه این پنج نشانه، در فاصله بسیار کمی با ظهور رخ می‌دهند.

■ **آیا بعداز اتفاق افتادن علائم حتمی، بلافاصله ظهور اتفاق می‌افتد؟**

● همان‌طور که در پاسخ سؤال قبلی گفته شد، علائم حتمی در فاصله کمی از ظهور رخ می‌دهند؛ آغاز علائم حتمی از ماه رجب سال ظهور است و همه آن‌ها تا پایان این سال، یعنی از فاصله رجب تا ذیحجه رخ می‌دهند. یعنی در ماه‌های رجب، شعبان، رمضان، شوال، ذقعدة و ذیحجه.

درواقع همه رویدادهای حتمی منتهی به ظهور، در این ماه‌ها رخ می‌دهند که با خروج سفیانی و یمانی در ماه رجب آغاز می‌شود و با صیحه (ندای) آسمانی در ماه رمضان و فرورفتن سپاه سفیانی و کشتن نفس زکیه ادامه می‌یابد. بنابراین علائم حتمی، آغاز فرایند ظهور است و این پنج علامت

کرونا با علائم آخرالزمان تطابق دارد؟

● این هم همانند مسائل قبلی است؛ البته در برخی روایات، ازجمله در روایتی که از امام صادق علیه السلام نقل شده و در کتاب کمال‌الدین مرحوم شیخ صدوق (جلد دوم، صفحه ۳۵۵) آمده است، به وقوع مرگ سفید به‌عنوان یکی از نشانه‌های ظهور اشاره شده است.

در این روایت، سلیمان بن خالد گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: «قبل از قیام قائم عجله‌الله تعالی فرجه‌ه، دو نوع مرگ و میر رخ می‌دهد؛ مرگ سرخ و مرگ سفید. تا این‌که از هر هفت نفر، پنج نفرشان از بین بروند. مرگ سرخ با شمشیر و مرگ سفید با طاعون است.»

در روایت دیگری نیز آمده است که به‌خاطر مرگ سفید یا طاعون دوموم مردم از بین می‌روند.

پس در روایات به شیوع بیماری‌هایی مثل طاعون یا مرگ سفید در پیش‌از ظهور امام عصر عجله‌الله تعالی فرجه‌ه اشاره شده است؛ اما آیا این کرونا همان بیماری است که در روایت آمده است؟ نمی‌دانیم و نمی‌توانیم با قاطعیت مطرح کنیم که آیا بیماری کرونا همان بیماری است که گفته‌اند و قرار است، به ظهور امام عصر عجله‌الله تعالی فرجه‌ه منتهی شود یا خیر؟

چون در دوره‌های قبل هم مشابه این بیماری با تلفات فراوان در ایران و جهان اتفاق افتاده است و امروز با این پدیده مواجه هستیم و ممکن است، در ادوار دیگر نیز این نوع بیماری‌ها در جهان اتفاق بیفتد و تلفات بیشتری بگیرد.

■ **با توجه به اعتقادات مهدوی، آیا جهان قبل و بعداز کرونا با هم متفاوت است؟**

● تفاوت جهان قبل و بعداز کرونا قطعی است. این بیماری اتفاقات مهمی را در جهان رقم زد؛ اولاً یک ناامیدی و یأس از تمدن غربی و تمدن حاکم بر جهان ایجاد شد و به‌نوعی باور به ناتوانی این تمدن و ابزارهای آن برای مقابله با رویدادهای حتی کوچکی مثل ویروس میکروبی به وجود آمد و هم‌چنین ضعف و ناتوانی این تمدن در ابعاد گوناگون و شکنندگی و آسیب‌پذیری آن در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و… آشکار شد.

امروز جهان به‌خوبی شاهد این واقعیت است که چه‌طور یک بیماری و ویروس، تمام نظم و انضباط اجتماعی را به هم می‌زند و جوامع به‌اصطلاح متمدن و بافرهنگی که به دنیا فرخ می‌فروختند، به این وضع درآمده و مردم کشورشان به فروشگاه‌ها هجوم می‌برند و اقتصادهای کلان جهان به مرحله ورشکستگی رسیده‌اند و تا آن‌جا پیش می‌رود که قیمت نفت به زیر صفر می‌رسد.

کرونا نشان داد که این تمدن، علی‌رغم سروصداهای زیاد، بنیاد و پایه اساسی ندارد و به‌شدت آسیب‌پذیر و شکننده است و نمی‌توان به آن اعتماد کرد؛ قطعاً این موضوع در جهان اثر خود را خواهد گذاشت؛ زیرا باور به شکست‌ناپذیری‌بودن تمدن غربی تمام شده است.

یک زمانی آقای «فوکویاما»، نظریه‌پرداز وابسته به کاخ سفید، با غرور اعلام کرد که دموکراسی لیبرال، آخرین دستاورد حیات بشراست و به‌همین خاطر، ما در پایان تاریخ هستیم و بعداز دموکراسی لیبرال، نسخه بهتری نخواهد آمد و خاتم استراتژی‌ها و برنامه‌های جهان، همین دموکراسی لیبرال است؛ اما امروز شکست این استراتژی کاملاً روشن شده و ضعف دموکراسی لیبرال در ابعاد اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی به‌شدت در همه جهان روشن شده است.

از طرف دیگر، در این دوران در تمام جهان، گرایش فراوانی به دین و خدا ایجاد شده است؛ به‌نحوی‌که صدای اذان از کشورهای شنیده شد که این صدا را خفه کرده بودند.

قطعاً همه این مباحث، فضای جهان آینده را دگرگون خواهد کرد و جهان از یک‌طرف به سمت ناامیدی از تمدن حاضر و از طرف دیگر به سمت دل بستن به اتفاقات جدید و انتظارا همتی فراتر از دست و توان بشر خواهد رفت و جهان دیگری را رقم خواهد زد. قطعاً این رویداد می‌تواند جهان متفاوت را برای ما در پساکرونا رقم بزند.

■ **در پایان اگر نکته‌ای باقی مانده، بفرمایید.**

● همان‌طور که در مطالب بالا اشاره شد، وظیفه ما در همه اعصار ودوره‌ها

این است که به تکلیف و وظیفه‌مان عمل نماییم.

به‌فرموده امام راحل، وظیفه هر منظر واقعی است که به وظیفه و تکلیف فعلی شرعی خود عمل کند؛ این چه ما امروز به‌عنوان منظر امام زمان عجله‌الله تعالی فرجه‌ه بر عهده داریم، این است که به وظیفه و تکلیفی که در حال حاضر بر عهده داریم، به‌خوبی عمل کنیم و درعین‌حال، منظر ظهور امام عصر عجله‌الله تعالی فرجه‌ه نیز باشیم.

امام صادق علیه السلام در روایتی در این خصوص فرمودند:

«من سره آن یكون من أصحاب القائم فلینظر لیعمل بالورع ومحاسن الاخلاق و هو منظر فإن مات و قام القائم بعده، کان له من الأجر مثل أجر من أدركه فجدوا وانتظروا هتینا لکم آیتها العصابة المرحومة؛ هر کس دوست دارد، از یاران حضرت قائم عجله‌الله تعالی فرجه‌ه باشد، باید منظر باشد و در این حال، به پرهیزگاری و اخلاق نیکورفتار کند؛ درحالی‌که منظر است. پس اگر اجلش برسد و امام قائم عجله‌الله تعالی فرجه‌ه پس از درگذشت او قیام کند، بهره او از پاداش، مانند کسی است که آن حضرت را دریافته باشد، پس بکوشید و منظر باشید. گوارا باد! شما را ای جماعتی که مشمول رحمت خدا هستید.»

با این اوصاف هر اتفاقی که بیفتد، ما باید ثابت‌قدم باشیم و در عین‌حالی‌که منتظریم، به و تکالیف و وظایف شرعی خود آن‌چنان‌که شایسته است، عمل نماییم؛ تفاوتی هم ندارد که چه شغل، جایگاه و منصبی داریم.

امکان جذب این افراد در صدا و سیما نیز کاملاً مهیاست؛ به‌طوری‌که معمولاً بیش از ۵۰ درصد خواهران و برادران طلبه و روحانی که در این‌جا تحصیلات خود را با موفقیت به اتمام می‌رسانند، جذب رسانه ملی می‌شوند.

وی افزود: پرسنل این دانشکده نیز عمدتاً حوزوی و دارای تحصیلات طلبگی هستند و معمولاً بسیاری از فارغ‌التحصیلان این دانشکده در بخش‌های مورد نیاز صدا و سیما به‌عنوان تهیه‌کننده یا مدیر تولید یا مدیر بخش و… مشغول به کار می‌شوند.

رئیس دانشکده دین و رسانه هم‌چنین بیان داشت: در واقع یکی از اهداف اصلی دانشکده، آشنا کردن طلبان علاقه‌مند و مستعد در زمینه‌های مرتبط با هنر و علوم ارتباطات است تا به این وسیله، نیازهای داخلی صدا و سیما و حتی خارج از سازمان نیز مرتفع شود.

نگهداری بیش از ۳ میلیون سند

در مرکز اسناد نجف اشرف

شاید کسانی که به تاریخ و اسناد مربوط به تاریخ حوزه‌های علمیه علاقه دارند، نام «مرکز النجف الأشرف للتألیف و التوثیق و النشر» یا همان مرکز اسناد نجف را شنیده و در فضای مجازی اسناد و تصاویری را که این مرکز منتشر کرده، دیده باشند. این مرکز را حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ محمد الکراسی با دغدغه شخصی (حفظ اسناد و مدارک حوزه علمیه نجف) تأسیس کرده و اداره می‌کند. وی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، توضیحاتی درباره مرکز اسناد نجف داده است که تقدیم علاقه‌مندان نشریه افق حوزه می‌شود.

■ **«مرکز النجف الأشرف للتألیف و التوثیق و النشر» را معرفی می‌کنید؟**

● این مرکز در نجف اشرف قرار دارد. نجف، شهر علم است و از قدیم از همه‌جا علما به این‌جا می‌آمدند و تولیدات علمی و فکری آن‌ها در این‌جا رقم خورده است. همه این فعالیت‌ها، آثار علمی و فرهنگی و اسناد در کتابخانه‌ها باقی مانده و موجود است. این مرکز به دنبال جمع‌آوری این آثار؛ یعنی آثار علما از قبیل دست‌نوشته‌ها، اجازات، نامه‌ها و اسناد شخصی متعلق به آن‌هاست و فعالیت آن در دو جنبه است؛ یکی جنبه حفظ آثار و اسناد و دیگری جنبه انتشار این اسناد که البته برای انتشار این اسناد هم برنامه خاصی داریم.

■ **این مرکز در چه سالی و توسط چه کسی تأسیس شده است؟**

● در سال ۲۰۱۲ میلادی هنگامی که بنا بود، نجف به‌عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام معرفی شود، این مرکز توسط بنده (شیخ محمد الکراسی) و «شیخ علی مزه» به‌صورت رسمی تأسیس شد؛ اما من این مخطوطات و اسناد را از دهه ۹۰ میلادی به‌صورت شخصی جمع می‌کردم. علت آن هم این بود که در جریان انتفاضه شعبانیه، وقتی هنوز سنم کم بود، در خیابان راه می‌رفتم که ناگاه دیدم که نظامیان صدام، کتاب‌ها، مخطوطات و اسنادی را از مدرسه دارالحکمه بیرون می‌آورند و می‌برند تا آن‌ها را بسوزانند. همان وقت به این فکر افتادم که چگونه می‌شود، این میراثی را که زحمت‌های زیادی برای آن کشیده‌اند، جمع‌آوری کنیم.

■ **این مرکز از چه بخش‌هایی تشکیل شده‌است؟**

● این مرکز سه بخش اصلی دارد؛ بخش مخطوطات و نسخه‌های خطی، بخش اسناد و مدارک و بخش تحقیق و نشر؛ البته بخش‌های فرعی دیگری مانند بخش رسانه هم وجود دارد. بخش مخطوطات، شامل مخطوطات و نسخه‌های خطی است که در نجف نوشته شده یا نویسندگان و صاحبان آن‌ها در نجف درس خوانده‌اند. در این بخش، بسیاری از نسخ خطی را جمع‌آوری و تصویربرداری کرده‌ایم که بالغ بره ۶ هزار تصویر است. در بخش اسناد و مدارک هم برخی از اسناد مکتوب هستند که به‌نوبه خود شامل دوازده تا پانزده نوع سند از قبیل، اسناد سیاسی، نامه‌نگاری‌ها و اجازات علما می‌شود. در زیرمجموعه همین بخش، بخش عکس‌ها و تصاویر هم وجود دارد که بیست‌ودو هزار عکس و تصویر از شخصیت‌ها و مراسم‌هایی را که برگزار می‌شده، در بر می‌گیرد. هدف ما از تأسیس این مراکز این است که این میراث را حفظ کنیم و آن را به دست نسل‌های بعد برسانیم و بگوییم که چگونه در این شهر این تولیدات علمی صورت گرفته است. ما در بخش تحقیق و نشر این هدف را دنبال می‌کنیم که تاریخ سیاسی نجف را نشان داده و بگوییم؛ حوزه علمیه نجف، فقط فقه و اصول نبوده؛ بلکه در سیاست و اجتماع هم دخیل بوده است. به‌همین دلیل اسنادی را در قالب دو مجموعه «نجف و مسئله فلسطین» و «نجف و فتاوی‌ای جهاد» منتشر کرده‌ایم. هم‌چنین به دنبال نشان دادن نقش حوزه نجف در متحد کردن مسلمان بوده‌ایم و به این منظور، مجموعه «نجف و وحدت اسلامی» را منتشر کنیم تا نشان دهیم که حوزه نجف از قدیم در این مسئله نقش مهمی داشته است.

■ **از کجا شروع کردید؟**

■ ابتدا با تصویربرداری از مخطوطاتی که در کتابخانه‌های نجف بود، شروع کردیم. سپس به سراغ اسنادی که به‌صورت پراکنده در خانه‌های نجف بود، رفتیم. این اسناد و مدارک در صندوقچه‌هایی در سرداب‌ها بود که من شخصاً به این خانه‌ها و سرداب‌ها می‌رفتم و از این اسناد و مخطوطات تصویربرداری می‌کردم؛ مثلاً از اسنادی که در بیت‌العامری، بیت‌الکرمانی و بیت‌الکرابیسی بود، تصویربرداری کردم؛ به علاوه از اسنادی هم که در کتابخانه بیت و مؤسسه کاشف‌الغطاء یا کتابخانه الامام الحکیم و یا کتابخانه الامام امیرالمؤمنین علیه السلام وجود داشت، تصویربرداری کردم با این حساب، از نجف شروع کردیم و بعد به جمهوری اسلامی ایران سفر کردیم و به اصفهان رفتیم و از اسنادی که در آن‌جا بود، تصویربرداری کردیم. سپس به کتابخانه‌های مهم سر زدیم و مثلاً از طریق جمهوری اسلامی آرشینو قاجاری را به‌دست آوردیم؛ هم‌چنین آرشینو عثمانی و آرشینو بریتانیایی را به‌دست آوردیم. بسیاری از این اسناد را هم، از استان‌های دیگر عراق و دیگر کشورها به‌دست آورده‌ایم.

■ **الآن چه تعداد تصویر از اسناد و مخطوطات تهیه کرده‌اید و چه مجموعه‌هایی را منتشر کرده‌اید؟**

در بخش مخطوطات، شصت هزار مخطوطه وجود دارد و در بخش اسناد و مدارک، بالغ بر سه میلیون سند به‌صورت تفصیلی وجود دارد که شامل اسناد سیاسی، اجازات، دست‌خط علما و بیست‌ودو هزار قطعه عکس می‌شود. حدود ۳۱ مجموعه را هم منتشر کرده‌ایم که فقط یکی از مجموعه‌ها، ۱۲ جلد دارد و در هر مجلد ۵ رساله علمی با موضوعات گوناگون، تحقیق و منشر شده است. هم‌چنین اسناد نجف حوزه نجف در مسئله وحدت اسلامی و اسناد نقش آن در مسئله فلسطین و مسائل سیاسی منتشر شده است.

فراخوان بیست و دومین همایش «کتاب سال حوزه»

دبیر همایش کتاب سال حوزه گفت: ناشران کتاب و برادران و خواهران حوزوی ایرانی و غیرایرانی، می‌توانند آثار علمی منتشرشده خود را در قالب کتاب یا پایان‌نامه‌های سطح ۴ (دکتر) به دبیرخانه همایش ارسال کنند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین ابوالقاسم مقیمی حاجی دبیر همایش کتاب سال حوزه، گفت: بیست و دومین همایش کتاب سال حوزه، با هدف شناسایی کتاب‌ها و نویسندگان برتر حوزوی و معرفی آن‌ها به جامعه علمی، هم‌چنین تشویق و حمایت از نویسندگان کتاب‌های برتر حوزه و ارتقای سطح پژوهش‌های دینی و حوزوی برگزار می‌شود.

وی افزود: ناشران کتاب و برادران و خواهران حوزوی ایرانی و غیرایرانی، بر اساس شرایط مندرج در فراخوان، می‌توانند آثار علمی خود را در قالب کتاب یا پایان‌نامه‌های سطح ۴ (دکتر) به دبیرخانه همایش ارسال کنند.

• شرایط شرکت در همایش

دبیر همایش کتاب سال حوزه اظهار داشت: این همایش اختصاص به حوزویان برادر و خواهر داخل و خارج کشور دارد و لازم است، کتاب‌های ارسالی، برای اولین بار در سال ۱۳۹۸ به چاپ رسیده باشد و پایان‌نامه‌های سطح ۴ (دکتر) نیز، طی سال ۱۳۹۸ در یکی از مراکز علمی پژوهشی حوزوی دفاع شده باشد. وی تأکید کرد: آثاری پذیرفته می‌شوند که در زمینه علوم اسلامی یا انسانی مرتبط با حوزه دین، تألیف، تدوین، تصحیح، تحقیق یا ترجمه شده باشند.

• محورهای ویژه همایش

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی ادامه داد: در راستای جهت‌دهی پژوهش‌های علمی حوزویان برای پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی جامعه، محورهای ویژه‌ای از سوی شورای سیاست‌گذاری همایش اعلام شده است که ابعاد علمی بیانیه گام دوم انقلاب، زن و خانواده، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، علوم انسانی اسلامی، فضای مجازی، آسیب‌های اجتماعی، جمعیت، اقتصاد مقاومتی، سبک زندگی اسلامی، هنر (فلسفه هنر، هنر در اسلام)، محیط‌زیست و منابع طبیعی از جمله محورهای ویژه است.

این استاد حوزه تأکید کرد: به منظور تشویق پدیدآوران و تبیین جایگاه و اهمیت محورهای ویژه، به آثاری که مرتبط با یکی از این محورها باشد، امتیاز ویژه‌ای تعلق می‌گیرد. هم‌چنین به منظور ترویج و توسعه عربی‌نویسی پژوهش‌ها در میان حوزویان، به آثاری که به زبان عربی نوشته شوند، نیز امتیاز ویژه اختصاص می‌یابد.

• روش ارسال آثار

دبیر همایش کتاب سال حوزه گفت: با توجه به شرایط کنونی و ضرورت توجه به توصیه‌های بهداشتی، ثبت‌نام و دریافت آثار طی دو مرحله انجام خواهد شد.

وی افزود: در مرحله نخست، پدیدآورندگان آثار تا ۳۱ خردادماه ۱۳۹۹ فرصت دارند تا با مراجعه به سامانه اینترنتی همایش به نشانی www.ketabehowzeh.ir نام‌نویسی کرده و «کد رهگیری» دریافت کنند و سپس با بهبود شرایط و اعلام دبیرخانه همایش، فرصت جدیدی برای ارسال نسخه‌های کتاب داده خواهد شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی تأکید کرد: بازگذاری «فایل الکترونیکی پایان‌نامه» با فرمت word یا pdf و «تصویر صورت‌جلسه دفاعیه» در هنگام ثبت‌نام، ضروری است؛ هم‌چنین ارائه نسخه اصلی اثر (زبان مبدأ)، برای کتاب‌های ترجمه‌شده نیز الزامی است.

علاقه‌مندان جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به پایگاه اینترنتی همایش به نشانی www.ketabehowzeh.ir مراجعه کرده یا با تلفن شماره ۰۲۵۳۲۳۳۱۵۰۶ تا ۰۵ تا تماس بگیرند. سامانه پیام کوتاه ۷۰۲۰۰۰۰۰ نیز پاسخ‌گویی سوالات نویسندگان است.

ثبت‌نام آزمون اختصاصی دانشگاه مذاهب اسلامی

آزمون پذیرش اختصاصی دانشگاه مذاهب اسلامی ویژه (طلاب شیعه و اهل سنت) در سال تحصیلی ۱۳۹۹ برگزار می‌شود، ثبت‌نام این آزمون از ۲۰ اردیبهشت‌ماه آغاز شده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، دانشگاه مذاهب اسلامی با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و با نظارت سازمان سنجش و آموزش کشور از میان طلاب حوزه‌های علمیه شیعه و مدارس علوم دینی اهل سنت، از طریق آزمون اختصاصی در سال ۱۳۹۹، در سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری دانشجو می‌پذیرد.

ثبت‌نام در این آزمون از روز شنبه ۲۰ اردیبهشت‌ماه آغاز شده و داوطلبان می‌توانند برای انجام فرآیند ثبت‌نام به آدرس اینترنتی <http://reg.mazaheb.ac.ir> مراجعه نمایند.

زمان برگزاری آزمون پس از موافقت سازمان سنجش و آموزش کشور متعاقباً اعلام خواهد شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا برنجکار تبیین کرد

تقویت روحیه دینی در بین مردم همان نصرت الهی است

ما انتظار داشتیم از آسمان یک صاعقه بیاید و این ویروس را نابود کند؟! آیا سنت خدا این بوده است؟ خداوند به ما کمک کرده است. این روحیه دینی که در بین مردم هست که همه دست به دست هم داده‌اند، نشان می‌دهد، خدا کمکش را به ما کرده است. برنامه‌ریزی آن‌ها این بود که مردم باید یکدیگر را نابود می‌کردند؛ اما این اتفاق رخ نداد. طی روزهای اخیر و پس از شیوع ویروس کرونا در کشورمان، مطالب مختلفی پیرامون تقابل علم و دین منتشر شده است. عده‌ای با مقاصد مختلف و جهت تغییر رویکرد مردم نسبت به دین، تلاش کرده‌اند تا دوقطبی دین - علم را مطرح کنند و از این رهگذر مذهب را شکست‌خورده جلوه دهند. هم‌چنین عده‌ای دیگر مسئله ضرورت و نگاه الهی و عدم باری‌رسانی خداوند متعال در این شرایط را پیش‌کشیده و کوشیده‌اند تا از این جهت بر افکار عمومی تأثیر بگذارند. در همین رابطه خبرگزاری حوزه با حجت‌الاسلام والمسلمین رضا برنجکار مترجم، نویسنده، مؤلف و پژوهشگر، عضو هیات علمی و رئیس سابق فارابی دانشگاه تهران گفت‌وگویی انجام داده است که به محضر علاقه‌مندان نشریه افق حوزه تقدیم می‌شود.

ه اخیراً برخی در فضای مجازی و حقیقی در خصوص عملکرد دین در مواجهه با کرونا شبهه می‌کنند و به‌عبارت دیگر، دین را ناکارآمد جلوه می‌دهند. در این باره توضیح بفرمایید.

• این سئوال‌ات و شبهات ناشی از این است که ما واقعاً دین را نشناخته‌ایم و واقعاً اعتقادات دینی را نمی‌دانیم؛ حداقل این کسانی که این اشکالات را مطرح می‌کنند و فکری‌کنند که دین برای پزشکی آمده است و روحانیون پزشکی هستند که مطب دارند و نامه بِسْمِ اللّٰهِ در واقع کارشان این بوده که مطب داشته‌اند و حالا که این بیماری آمده، چرا دو نمی‌دهند، در واقع اگر مشکلی این‌جا باشد، به علم وارد است؛ چراکه الآن در دنیا هم همین است.

در واقع ویروس کرونا ناتوانی علم را نشان می‌دهد؛ نه ناتوانی دین را؛ در واقع خدا دین را برای مداوای مردم نفرستاده؛ نه پیامبران مطب داشته‌اند و نه علمای دین مطب دارند و نه در هیچ آیاتی از قرآن آمده که دین برای پزشکی، مهندسی یا پل ساختن آمده است. قرآن خودش را معرفی کرده، اهل بیت نیز خودشان را معرفی کرده‌اند و این کرونا نشان می‌دهد که ما واقعاً آموزه‌های دینی را بلد نیستیم و این منشأ مختلفی دارد و ما باید از این فرصت کرونا استفاده کنیم. حداقل برای آن‌هایی که تا به حال مسجد نمی‌رفتند و تا به حال ارتباطی با علمای دین نداشته‌اند، حالا که این مسئله باعث شده با سئوال‌ات مختلفی مواجه شویم، بایستی از فرصت استفاده کنیم و حقایق دینی را به مردم بگوییم.

• با این تفاسیر، وظیفه دین چیست؟

• قرآن می‌فرماید، من کتاب هدایت هستم؛ نه کتاب پزشکی؛ این کتاب، کتاب هدایت است برای کسانی که تقوا داشته باشند؛ ذلک الكتاب لا ریب فیه هدی للمتقین» و به حرف آن گوش بدهند، مطالعه کنند و وقتی دیدند که حرف واقعاً حقیقت است، بپذیرند. این‌که کسی اصلاً مسجد نرود، کتابی هم نخواند و روایتی هم نداند و بعد بگوید: دین چرا جواب نمی‌دهد، باید از او پرسید: شما چه زمانی از دین جواب خواستی و دین جواب نداد؟

بنابراین اگر ما به قرآن نگاه کنیم، می‌بینیم که قرآن خودش کتاب هدایت است، البته برای کسانی که تقوا داشته باشند. تقوا در اینجا یعنی به محض این‌که فهمید حق است، بپذیرد و الا آن کسی که نمی‌خواهد بپذیرد، قرآن، او را هم نمی‌تواند هدایت کند. تنها کسانی که طالب هدایت هستند، هدایت می‌شوند.

قرآن برای هدایت انسان‌ها آمده است. قرآن آمده که بگوید انسان از کجا آمده؛ نه تنها قرآن بلکه همه ادیان الهی می‌گویند: ما از کجا آمده‌ایم و قرار است کجا برویم و این‌که باید چگونه در دنیا زندگی کنیم؛ یعنی در واقع خداوند برنامه کمال و برنامه سعادت برای انسان چیده که اگر ما به آن عمل کنیم، سعادت دنیا و آخرت را به دست می‌آوریم.

دین در واقع آمده و برنامه سعادت و کمال انسان را چیده است؛ این البته نمی‌شود مگر با ارتباط با خداوند. خداوند کمال مطلق است؛ دین آمده که انسان‌ها ناقص را و انسان‌های فقیر را به آن غنی مطلق وصل کند و انسان در واقع به کمال و سعادت برسد؛ یا آنها الناس انتم الفقراء إلى الله والله هو الغنی الحمید».

دین آمده به ما بگوید، بگوئید کرونا آمد، باید به پزشک مراجعه کنید. اگر شما با احتمال خطر در جان‌ت مواجه شدی و به پزشک مراجعه نکردی، گناه کرده‌ای، خودکشی کرده‌ای و مجازات خواهی شد. وظیفه انسان این است که باید به پزشک مراجعه کند. دین

آمده که برنامه سعادت را بگوید؛ در مورد دنیا نیز موضع‌گیری کرده است؛ این موضع‌گیری این است که در واقع انسان اگر بخواهد در دنیا خانه بسازد، باید به مهندس مراجعه کند؛ اگر مرض بشود، باید به پزشک مراجعه کند. همان‌طور که در مسائل دینی باید به علما و متخصصان دین مراجعه کرد، در مسائل پزشکی نیز باید به متخصصان این امر رجوع شود.

• تقابل بین درخواست از خداوند برای شفای بیماری و رجوع به پزشکان جهت معالجه، چه‌طور قابل جمع و تفسیر هستند؟

• در هر زمینه‌ای باید به متخصص آن رجوع شود؛ دین نیز ادعا نکرده که متخصص امور پزشکی است. بنابراین، این مسئله ناشی از این است که اعتقادات ما مشکل دارد و ما دین را درست و دقیق نشناختیم. در دین یک مسئله وجود دارد به نام دعا یا مسئله‌ای وجود دارد به نام زیارت یا مسئله‌ای وجود دارد به نام توسل. نگرش توحیدی به ما می‌گوید: هیچ اتفاقی نمی‌افتد، مگر این‌که خدا آن را امضا کند؛ هیچ برگی از درخت نمی‌افتد، مگر این‌که خدا وقتش را بگذارد و این تعلق گرفته باشد. درست است که پزشک متخصص است و ما هم وظیفه داریم، به پزشک مراجعه کنیم؛ اما این‌را می‌دانیم که پزشک علت تامه نیست؛ یعنی ممکن است پزشک دارویی تجویز کند که ما را خوب کند یا خوب نکند. خیلی‌ها به دکتر مراجعه و بهبود پیدا کردند و خیلی‌ها هم فوت کردند. خیلی‌ها مراجعه می‌کنند، تحت عمل جراحی نیز قرار می‌گیرند و عمل‌شان موفق است و خیلی‌ها ناموفق است و از دنیا می‌روند؛ بنابراین باید بدانیم که شفای نهایی و آن اعضای نهایی خداوند است؛ اما نه این‌که ما مثل مطب به خدا مراجعه کنیم و خدا به ما قرص بدهد خوب بشویم؛ این نیست! وظیفه طبیب و پزشک، طبابت است؛ ولی ما باید بدانیم که تا خدا نخواهد، آن قرص و دارو اثر خودش را نمی‌گذارد و این خداوند است که در نهایت تأیید و امضای کند.

• نحوه کارکرد دعا و توسل به خداوند متعال و اهل‌بیت علیهم‌السلام ، در زمان بیماری چگونه است؟

• در قرآن آمده: «ادعونی استجب لکم»؛ متأسفانه ما قرآن را درست معنا نمی‌کنیم. واقعاً کجای این آیه این است که: دعا کنید تا برآورده کنم؟ ما از خدا می‌خواهیم ویروس کرونا را از بین ببرد، پس چرا از بین نمی‌برد؟ در کدام آیه و روایت آمده که اگر از خدا چیزی بخواهید، خدا آن را برآورده می‌کند؟ شاید یک ملاح یا کسی که سواد نداشته، این را گفته باشد.

«ادعونی استجب لکم؛ یعنی این‌که مرا بخوانید تا به شما جواب بدهم.» احتمال این‌که این جواب دادن به معنای برآورده شدن باشد، هست؛ اما قطعاً به این معنا نیست.

اتفاقاً استجاب دعا را برخی روایات به خوبی توضیح داده‌اند. ای کاش این روایت برای مردم گفته می‌شد و اگر گفته شده، کاش مردم به این روایات دقت می‌کردند. امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: استجاب دعا سه معنا دارد: گاهی حکمت بر آن تعلق گرفته و خداوند صلاح می‌داند که جواب این باشد که خواسته شما فوراً برآورده شود. یک وقتی خداوند به هر دلیلی نمی‌خواهد که این کار انجام بشود و حکمت در انجام این کار نیست. و خداوند خواسته بنده را برای قیامت ذخیره می‌کند؛ یعنی جواب این است که خداوند ثوابی می‌دهد و این را برای روز قیامت نگه می‌دارد و چه‌بسا ما در روز قیامت می‌گوییم: خوب شد این دعا را خداوند برآورده نکرد و ذخیره‌الآنم شد. سوم این‌که خداوند مصلحت نمی‌بیند، دعای شخص برآورده بشود؛ اما از آن شخصی را که این دعا را کرده، شری را دفع می‌کند؛ یعنی شری را که هست، دفع نمی‌کند؛ اما در عوض شدیدی را دفع می‌کند. این یک نمونه روایت است. چرا واقعاً به اهل‌بیت علیهم‌السلام مراجعه نمی‌کنیم و به روایات آنان گوش فرا نمی‌دهیم؟ استجاب دعا یعنی خداوند جواب می‌دهد و بی‌توجه نیست، یعنی این نیست که ما دعا کنیم و هیچ اتفاقی رخ ندهد. نه، حتماً اتفاق می‌افتد؛ اما اتفاق همیشه این نیست که مثلاً بیماری سریعاً برطرف شود. خداوند یک حکمتی دارد؛ مثلاً، من عرض می‌کنم، می‌خواهد با این بیماری دماغ انسان‌های مستکبر را که می‌گویند: نیازی به دین نیست و ما با علم، روان‌پزشکی و مهندسی جای خدا نشستیم، به خاک بمالد. شاید هم می‌خواهد ما را امتحان کند و قطعاً هم این‌طور است.

«نیلومک بالشر والخیر فتنه»؛ «چال است که آیات و روایات حکمت‌های ضرورتاً توضیح داده‌اند؛ اما می‌گویند: چرا شرمست؟ چرا شر کرونا هست؟ در حالی که قرآن توضیح می‌دهد که چرا شر را آفریده است. قرآن حکمت شر را این‌گونه توضیح می‌دهد: «ولنبلونکم بشیء من الخوف والنجوع ونقص من الأموال والأفئس والثمرات وبشر الصابین» و بعد رهنمود را بیان می‌کند: در برابر شرور باید صبر کنید و به خدا پناه ببرید. حالا خدا ممکن است، مصلحتش این باشد که استجاب دعا را به معنای برآورده شدن خواسته قرار دهد یا ممکن است، مشکلات دیگر را حل کند و یا ممکن است، انسان‌ها را آزمایش کند تا یک چیزهایی را بفهمند و به خدا توجه کنند. این هم معنی استجاب است؛ بنابراین در هیچ جایی گفته نشده که ما هر چیزی را خواستیم، باید سریعاً به آن برسیم و دعایمان مستجاب شود.

اما توسل: وقتی دعا مسئله‌اش مشخص شد، توسل به اهل‌بیت علیهم‌السلام هم همین است. ما به اهل‌بیت علیهم‌السلام توسل می‌کنیم و حتماً

جواب می‌دهند. اهل بیت علیهم‌السلام حتماً از خدا می‌خواهند و خدا هم ترتیب اثر می‌دهد؛ اما ترتیب اثر دادن، گاهی به این است که همان دعا برآورده شود و گاهی به این است که مشکلات دیگرمان برطرف شود و ثوابی برای ما در نظر گرفته شود.

• از نظر شما، میزان مدد الهی به کشورمان و ملت ایران در ماجرای شیوع ویروس کرونا چه اندازه‌ای بوده است؟

• تصور من این است که در قضیه کرونا، خداوند خیلی کمک کرده است. ببینید، کشورهای غربی و همان آمریکا اقتصاد برتر دنیا است، ۵ تریلیون دلار به کرونا اختصاص داده است. ما اصلاً تریلیون را نمی‌توانیم تصور کنیم! این مبلغ بسیار زیاد است؛ این‌ها بسیار ثروتمند هستند و البته تحریم هم نیستند. همه دنیا - به‌جز جمهوری اسلامی و جبهه مقاومت که مقابل آمریکا ایستاده‌اند - با آن‌ها هماهنگ هستند؛ بلکه هم از آمریکا می‌ترسند. اما آمریکا با این اقتصاد برتر، ثروت بسیار زیاد و وسعت زیاد واقعاً عاجز شده است؛ یعنی به ماسک‌دزدی از شرکتش روی آورده است. خود این کشورها هم از همه‌دیگر ماسک می‌دزدند و ...

آن وقت کشورمان که همه دنیا علیه آن هستند، در این اوضاع که تحت تحریم‌های شدید هستیم و واقعاً دولت پول ندارد که برای فریضه شدن مردم اختصاص بدهد و اگر هم پولی دارد، خیلی محدود است؛ چون ما سال‌های سال در تحریم بودیم. اما کارگاه استوار وضع ایران است؛ مساجد به کارگاه تولید ماسک تبدیل شدند؛ مشکلاتی که روزهای اول در بیمارستان‌ها وجود داشت، همه برطرف شد و ماسک‌ها رسید. به دلیل این‌که همه مردم دست به دست هم دادند. طلبه‌ها وارد بیمارستان‌ها شدند و کمک کردند؛ این‌ها همه نصرت الهی است. مشکل این است که بصیرت نداریم و واقعیت‌ها را نمی‌بینیم که خدا این‌جا معجزه کرده است. خدا با این ویروس کرونا همه غربی‌ها و مستکبران را فلج کرده است و ما سربلند شده‌ایم.

ما انتظار داشتیم از آسمان یک صاعقه بیاید و این ویروس را نابود کند؟! آیا سنت این بوده است؟ خداوند به ما کمک کرده است. این روحیه دینی که در بین مردم هست که دست به دست هم داده‌اند، نشان می‌دهد، خدا کمکش را به ما کرده است. برنامه‌ریزی آن‌ها این بود که مردم باید یکدیگر را نابود می‌کردند؛ اما این اتفاق رخ نداد. ما کلیپ‌ها و اطلاعاتی در دست داریم که نشان می‌دهد، آمریکا در حال آماده شدن برای حمله به ایران، بعد از ویروس کرونا بود و سنوآل و بررسی می‌کردند که ویروس کرونا نشان می‌دهد، آمریکا در حال آماده شدن برای حمله به ایران، بعد از ویروس کرونا بود و سنوآل و بررسی می‌کردند؛ اما این اتفاق در مدت اخیر بسیار کم‌تر شده و فضای مثبتی در کشور به وجود آمده است؛ در صورتی که در حالت عادی بایستی ما تا الآن نابود می‌شدیم؛ از داخل به هم می‌ریختیم، مردم همدیگر را نابود می‌کردند و قحطی به وجود می‌آمد و آمریکا نیز حمله می‌کرد؛ اما هیچ‌کدام از این اتفاق‌ها رخ نداد. وضعیت ما نسبت به بسیاری از کشورها، اعم از آمریکا، آلمان، فرانسه و... بسیار بهتر است. این کشورها بالاترین رتبه‌های پزشکی در عالم را دارند؛ پس چرا نمی‌توانند مشکل را حل کنند؟ در مقابل آمدن و پروتکل نوشتن که افراد بالای ۶۰ سال را مداوا نکنند!

اما چنین اتفاقی هیچ‌گاه در کشورمان رخ نداد؛ بلکه هم دست به دست هم دادیم. کمک کردیم و بحران را برطرف کردیم. ان‌شاء‌الله میزان همبستگی بیشتر شود. بنابراین هم خداوند در حال کمک کردن است و هم ما بر اساس انگیزه‌های دینی دست به دست هم داده‌ایم و در واقع مسئله را حل کرده‌ایم.

